

ISSN 0132—1307

საქართველოს
რესპუბლიკის
ინფორმაცია

1982

საბჭოთა სელოვნება

180 /
1982/3

ანდრეი მაკაიონოვი
(ბელორუსია)

გადაბუგულნი

ისტორიული კომედიის პროლოგი და ეპილოგი

მოქმედი პირნი:

ფედორ პავლოვიჩ უზვატოვი
რაია — მისი მეუღლე
ანტონ სტეპანოვიჩ ბურკო
სილან დანილოვიჩ კლიოპკინი
კუდასოვი
გარაიკ
სტელა
ნატალია ნიკოლაევნა
ალიოშა, შემდგომში — ალექსეი ალექსეივიჩი
იუმორის გრძნობამომადლებული მკურნალები —
სამოცდაათ-სამოცდაათი კაცო სპექტაკლის ყოველ
უარყოფით პერსონაჟზე

პ რ ო ლ გ ი

ავტორისაბან

ყოველ ჩვენთაგანს უფლება აქვს რომელსაზე უო-
ფიო ამბავს დაუკავშიროს ხალხური სიბრძნე:
„რასაც დასთეს, იმას მოიწყის!“ ან:

„ქვევრს რასაც ჩასაბებ, იმასვე ამოგაბებსო!“ ან:
„რაც არ გერგება, არ შეგერგება!“ ან:
„კოცა წუალს მუდამ არ მოიტანს, სულ უველიერი
არ იქნება, თავის ღროზე დიდმარხვაც ხომ დადგებაო.“
ისტე, კაცი რომ ჩაუფარდეს, უოველ ამ ანდაზას
რა სიუეტეტი, რა უოფითი ამბავი უდევს საფუძვლად?
არადა, ჩასაფარებულა იმდენია... მაინც რატომაა,
რომ ხალხი ასე ხშირად უბრუნდება, არსებითად,
ერთსადაიმავე აზრს? ალბათ, არც ცხოვრებაში გვხვდებ-
ბა ნაკლებ ხშირად ის, რაც ანდაზებშია ნათქვამი.
აღამიანის ზნეობრივი გამოცდილება უკვალოდ არ
ქრება. რასაკვირველია, იგი მემკვიდრეობით არ გადა-
დის გენში, არამედ ცოცხლობს ტრადიციებში, წეს-
ჩვეულებებში, ბევრის მნახველი კაცების მონაყოლში.
ზოგჯერ — ზღაპრებშიც. ზოგჯერ — საგმირო თქმუ-
ლებებშიც. ზოგჯერ — არქივებში შემონახულ ოქმებ-
ში (თუ ისინი შეიწუალებს თავებმა — ესენი კი არც-
თუ იშვიათად ღრღნიან „ისტორიას“).
აა, ჩემს მებსიერებაში ამოტივტივდა ერთი ნახევ-
რად დავიწყებული კერძო შემთხვევა — სასაცილო,
სასერიო და, იმავდროულად, ნაღვლიანი, სავალალო
ამბავი. და მე ჩავთვალე, რომ ეს ამბავი შეიძლება
ქუთისსასწავლებლად გამოდგეს, მიუხედავად იმისა, რომ
იგი დიდი ხნის წინათ მოხდა. მხოლოდ ზოგიერთ
ბებიასა და ბაბუას თუ გაახსენდებათ ეს ამბავი.
ამ ამბის „მარლი“ კი, აი, რა გახლავთ. ის, ვინც

სუსტს აფრქვევ ქველავა და ძლიერთ ექვემდებარება, ვინც უპირატესობა, ცრუობა, თაღლითობა, ღირსეულობა, ოღონდ თავისი მუცელი ამოეყარა და სხვებს ფეხზე იკიდებდა, ვინც პატივმოყვარეობისა და ამპარტანობის სენით იყო გულგამობრული, თვითვე უზარდებდა თავის თავს გარდაუვალ სასჯელს — შერცხვებანასა და დამიკრებას სიკოცხლის მიწურულს ან ავად მოგონებას სიყვდილის შემდეგ, თვალბინის ძირს დახარა და სიკვდილით დაწვა — აი, წინაპრის მერს ჩადენილი აკვაცობისთვის რას იღებს შემევიღარებად შეილიშვილი. და გამწარდება იგი იმით, რომ შაპის ასეთი ხსოვნისა და „იღებების“ მოსასპობად ძალა არ ეყოფა. აქ მოსაყოლია ამავე იმ წელს დაიწყო, როცა ჩვენს ხალხს თავს დაატყდა თავზარი — მიწისძვრა. ჩვენთვის ეს მოულოდნელი ელდა იყო. სხვა ქვეყნებში მიწისძვრები ხშირია და ამბობენ, შათ იქ დღეი ზიანიც მოქვესო. მაგრამ ჩვენთვის ეს სტიქია მაშინ თავზარდაამოქვი იყო.

უკლებლივ უველავფრის მოყოლა, კაცმა რომ თქვას, არცაა საჭირო. მაგრამ იმის მოყოლა კი, თუ რით დაიწყო ეს უველავფერა და რით დამთავრდა, ნამდვილად ღირს. რა ჩასახებს ქვევრს? და რა ამოიძახა მან?

ხალხურ ანდაზებში ხომ სულ ორიოდე-სამიოდე სიტყვითა უველავფერი თქმული. და გამგებნი გაიგებს. რად და რისთვის იოქვა „მეზი თუ არ გავარდა, გლეხკაცი პირ-გვარს არ გადაიწერსო.“

ოთახი კომუნალურ სახლში, იმ იმამდელ წლებში ხალხი უმეტესად ღარიბულად გაწყობილ კომუნალურ ბინებში ცხოვრობდა. დანგრეული ქვეყანა რის ვაი-ვაგლახით იმართებოდა წელში. მაშინ არაიგი გვეხმარებოდა, მტერი კი — შინ თუ გარეთ — უამრავი გვეყავდა. დამტერი, როგორ გვიმოიღწენ ხელს! ხშირად კი თვით ჩვენზე გამეცადინებული სელული ან თავყერიბა მტერზე უარსიც კი ხდებოდა. ესენი თავიანთ თავსაც და სხვებსაც ათას თავსატეხს უჩენდნენ.

ღამე იღვება, მაგრამ ახალგაზრდა დიასახლისის — რაიას არ სძინავს. წუხელ საღამოს ქმარი არ დაბრუნდა სამსახურბინიდან და ქალი, ბუნებრივია, დევნავს, ოხრავს, წრიალებს და ჩამოსაჯდომ ადგილს უვრკოვლობს. ქვრივნი დამაბუჯა ჩამომგებულნი ჩახჩახა ნათურა. ყურადღებას იქცევენ ლომის ბრინჯაოსთავიანი მასიურნი ფართო კარი. ლომის ხახიდან რგოლია გადმოიღებულნი.

რაია ოთახში მარტო არაა. მას ამშვილებს და აიძულებს მეზობელი — ნატალია ნიკოლაევი, — ხანშა-შესტელი გულითადი მანდილოსანი.

ეზოში რაღაცა ეღაპრითი დავარდა, ფანჩრების მიინებოც კი აფრთხილდა. რაია შემწინდა და ნატალია ნიკოლაევისს მიეკრა.

ნატალია ნიკოლაევი. რაია! რა მოგვიდა, აღამიანო? ასე როგორ შეიძლება!

რაია (საწყალობლად). რაღაც დაიფშენა... ნაყუნ-ნაყუნ... ეს ისევ მიწისძვრაა შეშინა.

ნატალია ნიკოლაევი. დამშვიდდი. შენ ხომ ჩვილი ბავშვი გაყავს. პატარა სვეტლანა, შეიბრაღე. რძე გაგიკრება. და რა გინდა ქნა? დაწინარდი.

ეს მიწისძვრა არაა ეს უკვე მხოლოდ ელ-გვექვექვე და მორჩა. დამშვიდდი.

რაია. რას ამბობთ, ნატალია ნიკოლაევი, რას?! დამის სამი საათია, ეგ კი არა ჩანს. როგორ შემიძლია დავმშვიდდე? თქვენ თვითონაც აცით, ჩვენს ქალაქში რაც მოხდა. რა კატასტროფა დაგაატყდა და ისეა ქუსს.

ნატალია ნიკოლაევი. განა ცოტა რამაა, რასც შეიძლებაოცა კაცი შეეგვიანებინა. იქნება ახანავს შეხვდა და ქია მოუქახუნეს ერთმანეთს... იქნებ ბანქოს ჩაუსხდნენ... გულის გადასაყოლებლად. რაია. რას ბრძანებთ? სადა, ნანგრევებში? ბანქოს თამაშობო? არც როდის უთამაშინა. იგი შინ უკველთვის დროზე მოდიოდა. ახლა კი...

ნატალია ნიკოლაევი. დარწმუნებული ვარ, შენს ფედორს არაფერია დამართა.

რაია. ამ კატასტროფის შემდეგ მის თამაში ქალაქა გაერა... ერთ დღე-ღამეში. ეს რა იყო?

ნატალია ნიკოლაევი. კატასტროფა მისი ბრალი ხომ არ იყო.

რაია. მანაკეთ, ნატალია ნიკოლაევი, თქვენს ვიქტორ ვასილევჩის რა დემართა?

ნატალია ნიკოლაევი. ეს, უბრალოდ, რაღაც გაუგებრობაა. ხომ ხედავ, რომ მე ეს არც კი მაწუხებს.

რაია. ვხედავ, როგორც არა სწუხართ. ბრმა კი არა ვარ.

ნატალია ნიკოლაევი. (აღზუნებთ) მე დარწმუნებული ვარ, რომ მას არაფერი სჭარს, ის დაბრუნდება მე ჩემ ქმარს ხომ ვივინო! მე მწამს მისი, მგერა. ის ხომ... მას უნდა... მან სერიოზული სტატია უნდა დაამთავროს. ის წინდელი... იმის წინ... მონახავსაა აკეთებდა, აი... (ილილიდან იღებს წითელ ტრის წიგანს). დარჩა... არა, არა! დაბრუნდება ნუ გეძებება, რაია ჩემო!

რაია. რას ამბობთ! ვიცო, რომ თქვენ კარგი აღამიანი ხართ. და თქვენი ვიქტორ ვასილევჩიც კარგი აღამიანი იყო. თვით მანც კი ვერ შეძლო ამ კატაკლიზმის — მიწისძვრის თავიდან აცილება.

ნატალია ნიკოლაევი. აი, ხომ ხედავ, შენც გჭერა. გამაღობ. მშველად იყავ. იცოვდი, ამსთვის ვინმე პასუხს აგებს. ასეთ რაღაცებს არავის პატობენ. არა, ვილაყა ხომ უნდა განკვირბოს წინანსწარ მოკლენები, ხომ უნდა გააფრთხილოს ხალხი! რამდენი ზარალი მოხდა! რამდენი სახლი დაინგრა!

ნატალია ნიკოლაევი. რაია. უკვე თინდება, ეგ კი არა ჩანს. რა ვქნა ახლა მე, რა ვქნა?

ნატალია ნიკოლაევი. (ერთხანს გაიფიქრებს შემდეგ). ახა, რაეჩა, წვედი. გვიანია უკვე. მე კიდევ დედი უნდა ავდგე, სამსახურში ვარ წახასვლელი. წავალ, ახა.

რაია ატრიადა. კარგი, რაია, კარგი, რა დავემართა, რა გატირებს?! რაია. (ტრემლების ფრქვევით). მარტოს მეშინია... ნატალია ნიკოლაევი. კარგი, მო, კარგი,

დადარჩები. იტარე, იტარე, გული მოიოხე. ცრემლი სულს დაგიუფლებს და დამწვინდები. აგერ, ინათა კიდევ, მაღე შენი პაწია სვეტლანაც გააღვიძებს, ეგ შენი პატარა ზანაშალაი, ეგა!

რ ა ი ა. მე რომ რძე სულ არა მაქვს. ცარიელი მაქვს ეს მეტრლი...

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. შენც ადეი კი დამოპირი დალიე. ახლავე მოგატან.

რ ა ი ა. არ მინდა, ნატალია ნიკოლაევნა. გმადლობთ. შტოშის კისელი მაქვს.

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. მოდა, დალიე, მიდი.

რ ა ი ა გ დის და მამინევე ბრუნდება ფინჯნით ხელში

რ ა ი ა. ნატალია ნიკოლაევნა! ნუთუ, ღმერთო ასე უსამართლოა? ჩემი ფედორი ხომ ერთი გვრავით, მწერით კაცია. არასოდეს არავის წახუბებია, გზაზე რომ გადარბენა, გზაზეც კი არ გადაურბენა ვინმესთვის. თვითონაც ეშინოდა კრიტიკისა და არც იქით გაუტრიატებია ვინმე. რანაირი დასპუტები და დასკუსები არ იმართებოდა, მაგრამ ფედორი არ ისწრებოდა მათ — ითვისებდა! იქნებ, მე კარგად ვერ ვლპარაკობ მასზე?... მაგრამ აბა, ვისთვის რა უფნა? როცა ვინმეს კენჭს უყრიდნენ, ეგ ხომ პარკული ხელს არასოდეს სწევდა. ჭერ უხებდავდა, უმკრავლდებოდა ანათ იყო და თვითონაც იქოქებ დაადებდა თავს. არავის ჭაბრში არ უდგებოდა. მისგან არავითარი სმარხისი სიტყვა არავის გაუგონია. ახლაც კი, როცა... იგი წუხს და დუმს. მთლად გაქაღარავდა კაცი. (საღუმლოდ) ტრუბოც კი გაუჩნდა... განცდებოდა. განცდებობაგან, პო, აბა, სხვა რისგან? ღმერთო! თუა ამქვეყნად, იგი უნდა შეიწყვალის.

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. დამწვინდი, რაქნა, დამწვინდი. რანაირა მშინაზა ხარ, იქნებ, მართლა და მართლა. არაფერაც არ მომხდარა, შენ კიდევ მოთქვამ და გოღებ.

ფარკის იქით სვეტა წაუტრებებს. რაია გდის გოგონასთან.

სვეტა ჩემდება.

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. ცეცხლში ერთიკოსებს ურან... ეგ კიდევ... აბა, ეგ რა ერთიკოსია? რ ა ი ა. რძე არა მაქვს, სვეტა, არა (გამოდის ფარდის აქეთ). აი, თენდება, თენდება. გმადლობთ, ნატალია ნიკოლაევნა, წადით ახლა. თორემ, თქვენც ეს ღამე თვითრად გაგათენებინეთ, გაგაშწართ... (უფრს მიეგდებებს რაღაც ხმურს). ვალც...

კედელზე დაიბრინა. თითქოს ყელი ჩაიწმინდაო, რეპროლუქტორის შავმა დისკომ. რაია ამხანც შეაშინა. იგი ნატალია ნიკოლაევნას მიეხუტა. რეპროლუქტორიდან გადმოიღვარა სიმღერის ლდი მელოდია:

«Утро красит нежным светом
Стены древнего Кремля»...

რ ა ი ა. ჩვენ კი ჭრ არც დავწოდებართ...

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. რა კარგი სიმღერაა. ისეთი სუფთა და მგზნებარა. დღის ასეთი სიმღერით დაწყება კარგია.

რ ა ი ა. რა კარგია თქვენა შარფი... რა რბილი და ნაწია...

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. ეს ჩემი ქმრას ნაჩუქარია. (შლის შარფს). იატაკზე ვარდება წითელი წიგნაკი. რაია იღებს.

რ ა ი ა. წითელი წიგნაკი. (უწევს ნატალია ნიკოლაევნას).

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. ეს-ესა დარწმუნა. აბა, უფრო დამაგდე (კითხულობს). „რამდენიმე დამაგდებელი საკითხი დროთა ცვლისის შემდეგ შენთვის ღის წინ ჰკითხე შენს თავს „რა გვაცეთე მე დღეს?“ დააქამე საქმეთა შენთა შედეგოდა...“

ფარკიდან შემოიჭრება ავტომობილის მკვეთარი სიგნალი. რაია ამ ხმაც შეაშინა და იგი კვლავ მიეჭრა ნატალია ნიკოლაევნას. ორივე შინით მიანერდა კარს.

რ ა ი ა. ნატალია ნიკოლაევნა, ძვირფასო, ნუ დამტოვებ მარტოვს. მესწინა...

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. კარგი, ერთი, რაქნა, რა დაგემართა, რა! ნუ გეშინია, საყვარელო, ნუ გეშინია, ფსუსუნა...

ხმაურიანი, მშრამანებლური კაცუნი კარზე. მიდი, გააღე.

რ ა ი ა. არ შემძლია ადგომა. არ შემძლია.

ნატალია ნიკოლაევნა რაფხე ჩამოდებს წითელ წიგნაკს და შარფს და მიდის კართან, აღებს და უკან იხევს. ოთახში შემოდის ფედორ პავლოვიჩ უხვტოვი. თავს სახლში ნატალია ნიკოლაევნა რომ დიანახა, ზღურბლზე შეჩერდა. რაია და ნატალია ნიკოლაევნა უხვტოვის ზურგს უკან იხედებინან, ცდილობენ დანახონ, ვინმე ხომ არ მოჰყავს. მაგრამ უხვტოვი მოწყვეტა კეტავს კარს. რაია ქმრას ყელზე ჩამოეკიდებოდა.

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. ესეც ასე. ჩიხარებ შენი ქმარი (ამოხვენა).

რ ა ი ა. ფედია! ფედიაქა მოხვედი, ბოლოს და ბოლოს!

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რა ამბავში ხარ, ქალო, გაგაუღი? რა მოხდა? რა მოხდა, ერთა?

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. (გახარებული) მოდა მორჩა, ყველაფერი რიგზეა. შენა კიდევ, რაია. დღეაღად. (უხვტოვს). ეგ დღეაღად, ისე შფოთავდა, თქვენზე შოშობდა, ხომ არაფერი დემართათო. მივიდი ღამე თვლი არ მოუსუზავს... (ნატალია ნიკოლაევნა ამწნებს უხვტოვის ცივ, მტრულ დამოკიდებუებასაც კი და საზიდან სიხარული უქრება. ქალის ხმა ყრუვდება, ჩურჩულზე გადადის, თითქოს, რაღაცაში მას მიუძღვის ბრალი). თქვენ კი, მადლობა ღმერთს, მოხვედით. მე ვუუხვტობდი რაიას... ახლა კი შემძლია წავიდე. ღამე ნებისა (და მიდის კარისკენ, მიდის დამკრებელი, ხმაჯარდნლი, საბრალბული).

რ ა ი ა. (სკამზე ჩამოყვებენა). ფე — ეღია..

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რაო, შე, სულელო, შენა? თავისუფალ თანმდებობაზე დამხვეს. დღეიდან ქალაქის პატრონ-პატრონი ვიქნები. დროებით, გასაგებია?

რ ა ი ა. რა არის გასაგებია, რა? როგორ ბედავ ასე ღაპარაკვ? შენა, რაო? (საფეთქელთან თითს იტრიალებს)

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (ციინის) დღაი! ახლა მე აღმასკომის თავმჯდომარე გახვავარ. ბურჯილის მავგარად. მართალია, მღშ — მოვლეობის დროებით შემსრულებელი ვარ, მაგრამ მიხვც.

რ ა ი ა. კიდევაც რომ იღიშება! ფედია! ეს ხუმრობა საქმე ანაა ეს ზელისუფლებაა შენა, ცუდად ხომ არა ხარ?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რა ბენტერა დედაკაცია — არა სჭერა. ეს უყვე ფაქტია.

რ ა ი ა. ა, მავრამ... ზურღალოვი სადაა?
უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ზურღალოვი აღარაა. გაქრა. მაშინვე,
ღამით. ეკალიც არა ჩანს. აბა, შენ რა გინდა? ისე
იმრა მიწა მარტო იც კი არ ვაქვარა.

რ ა ი ა. და შენ იმ ს ადგალზე წახვედი? თუ გეს-
მის, ეს რა თანამდებობაა? ახლა აქ წმინდანიც კი
ვერა მოგვს ეკლას გულს! მთელ საღსს ხომ ვერ
ახიარებებს. როგორ დღაიანხნე ამაზე, როგორ?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. აბა, სხვა რა შემეძლო? გამომიძა-
ნეს სხდომიზე... მთელი ღამე კამათობდნენ... ჩემი
სული ხორცს გაეყარა, როცა შემოატანეს ეს წინა-
დადება... მე განვცხადე: „თავს ვერ გავარბმები! ვერ
შევძლებ-მეთქი!..“

რ ა ი ა. აგრე უნდა გეთქვა, ფედია, აგრე. იმათ
რათ?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. „გასწავლითო“, — მოხბრეს.

რ ა ი ა. „გასწავლითო!“ — სათქმელად ადვილია.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ისევ განვცხადე: „მე ამისთანა
საქმისთვის დაქვდილი ცაცი არა ვარ-მეთქი.“

რ ა ი ა. უოჩად, კარგად გითქვამს?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. იგინი კიდეც — „დაგკედავთო“ —
მეუბნებიან.

რ ა ი ა. რაღა თქმა უნდა, გაგხედინან. არ შეგებე-
ვოს.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ისეთი უბანია... შემძლია საქმე
ჩავაფლავო-მეთქი...

რ ა ი ა. რასაკვირველია!

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. „არ დავუშვებთო“, — მეუბნებიან,
— „ციღან არვინა ჩამოფრენილი. საიმედო კადრებს
შეარჩევთ...“

რ ა ი ა. ფრთხილად, შენ არ მოგიწიოს ამქვეყნიდან
გაფრენა. რა კადრებიო, რის კადრებიო? შერედა,
სად არიან ისინი?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ვეუბნები: „მეუბნია მე, რაიმე შეც-
დომას დავუშვებ, წინდაუხედავ ნაიჭს გადავდგამ და
მე... მაშინ...“

რ ა ი ა. ეგრეა, ცხადა...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. მაშინ იმან... აი... „შენაო, რა თე-
პატოცი იდებო... რას ეკრპობო? როგორ შევაფასოთ
ესო? ავანად ამნისტიას თხოვო, ხომო?“

რ ა ი ა. ფედია, დათანხმდი. საქმარისხა. დათანხმდი,
ვიდრე გვიან არაა.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ამის შემდეგ მეც ავდექი და და-
თანხმდი. მით უფრო — მოვლემობის დროებათ შემს-
რულებლობას. აი, როგორ შემათამაშა და მიმაგლო
მაწისმცრამ.

რ ა ი ა. ეს უკვე უარსი ამბავა. (პროშტნის).
დროებითი ძალაფლდება — უარსია. ვიი, შენ, ჩემო
უხედურო მიგდებულ ბიჭუნავ.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ახლა მე მხოლოდ სწორი ხაზის
დასხვა მიჩრდება. (დგება, ოთახში ბოლთას სცემს).
სწორი ორინტირის პოვნაა საქირო... მე ვინა ვარ?
ხელისუფლება? მაგრამ მე ხომ მხოლოდ (თავს ისაწყ-
ლებს) აღმასრულებელი ვარ. აი, ესაა ჩემი ძირი და
ფიცვი. აღმასრულებელი გახლავარო.

რ ა ი ა. (მეორად გდება სკანზე) მომიტანე კისელი.
უხვატოვს კისელი მოაქვს.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (თითქოს პირმოთენ ლაქიასო). კი-
დეც რას გვიბრძანებდით?

რ ა ი ა. (სევად კისელს). ამოლოცე ნარჩენი.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (გაუბედავად). იქნებ, გამერცხა,
ბა?

რ ა ი ა. ამოლოცე და ფინჯანი პირქვე დატეა და
ტაბურეტაც.

უხვატოვი ფინჯანს პირქვე და ტაბურეტსაც შეე-
ბით მალდა დგანს.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (ბოღმით) კიდეც რა უნდა...
რ ა ი ა. რატომ გაყეთე შენ ეკლავფერა ეს? არც
კი გიკოხავს... რატომ? გუფიქრა მაინც.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. არც ვაუფრებ ვაფვიროს თუ სა-
ჭირო გახდება, ეკლავფერს პირქვე ან ფეხებით მალდა
დავაყენებ. თუ საჭირო გახდა — შენც კი ამის გიწამ.

რ ა ი ა. რას ამბობ, თუ იცი? შეიშალებ? გიფიქრა წა-
ვიტყველი (მოუშვება).

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. შენ შეგაძლია წაიქცე, დავარდე, მე
კი არ შემიძლია. შეშინია. (თველი მოავლო ოთახს).
ახლა არაფერა არ უნდა გამოშვარსო! (ფანჯრის რა-
უნჯე დარჩანვს ნატალია ნიკოლაენას შარფს. თარის
მიუშვებს და ერთბაშად ვერ ახერხებს რაიმე თქმას).
მისა?

რ ა ი ა. ნატალია ნიკოლაენასია.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ახლავე გადაადგილ ჩემმა თვალმა არ
ღანიანოს ეგ აქა.

რ ა ი ა. ახლავე გავუტან.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. და უთხარა, რომ ჩვენ მას არ ვიც-
ნობთ.

რ ა ი ა. ამის თქმა არ შემიძლია, ფედია.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. არ შეგიძლია და გასწავლით. არ
გინდა და გაიძულებო.

რ ა ი ა. (ფრთხილად ეკვავს შარფს და მიღის კარო-
სკენ). ფედია, შენ იცი, რანაირი ხდებიო?...

დერეფანში კარი გაჭახუნდება და ვილაც ტყაპა-
ტყულობ ჩაივლი.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. შეჩერდი დაიცა! თორე ვილაც მამა-
ძალი დაგვინახავს... შენი კავშირიც თვალსაჩინო
გახდება იმ... იმ... (ცარს ალბს და ჭეჭურტანიდან
ისხედება დერეფანში).

რ ა ი ა. ფედია, არა ეგრე საქირო!

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. სწორედ ეგრეა საქირო. მხოლოდ
ეგრე. ახლა კი წადი. წადი, მიეცე და იმ წუთსვე მობ-
რუნდი შენ. (კოლს უშვებს გვერდითა ოთახში, თვი-
თონ კი უდარჩავს) რაიამაზე ხმა, კრინტი, გაიგე!
ხომ გესმის? დაუყოვნებლივ მობრუნდი სახლში!

რ ა ი ა. ბრუნდება.

რ ა ი ა. მე მრცხვინია, ძალიან მრცხვინია, ფედია.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. როგორც ვიხარა, ისე მოიქცევი!
რ ა ი ა. მე ისე თანაფერძნობ ნატალია ნიკოლაენას.
მებრალდება...

უხვატოვმა სუსხიანი შვერა შეავლო კოლს და შე-
უდგა უხარისხარი კარადის გადაჩრხებას, რომ იმით
მეზობლისკენ გამავალი კარი ჩაეკეტა. ხომ შეიძლებო-
და წელში გაწვევტილიყო. და რამ მისცა მას ამხელა
ძალა?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ამ კარადის გამოწვევა არ გახედო!

რ ა ი ა. შენ პათიოსანი ადამიანებისკენ გამავალი
კარა ჩამოიკეტე!

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ენას კბილი დააჭირე. ლამარაქი
პაუზა

რ ა ი ა. ვაიმე, შენ ამ ხალხს თავს ვერ გავართმევ.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. არაფერია, გავართმევ. აი, კადრებს
შევარჩევ და...

რ ა ი ა. კადრებს შევარჩევო? სადაა ეს კადრები?
სად გინდა მონახო?

უხვატოვი კადრები? ისინი აქეთ მომზადდებიან. თავინი ფეხით მოვლენ. მე კი შევარჩევ.

კარზე აკაკუნებენ.

რაია. მობრძანდეთ, მობრძანდით, შემოდით!

შემოდის კუდასოვი

კუდასოვი. დილა მშვიდობისა, ფედორ პავლოვიჩი! დილა მშვიდობისა, რაისა იაკოვლენა!

უხვატოვი. აი, ესეც პირველი კადრი. დილა მშვიდობისა.

კუდასოვი. (პატივსაცემად და კისელების სუნი იტოვო. სიხარულით). შტოპის კისელი გაქვთ, ხომ ეგრეა?

რაია. (გაოცდა) ეგრეა, მაგრამ თქვენ საიდან იცით?

კუდასოვი. ბუნებამ ისეთი უნოსვით დამაჩილდოვა, რომ... აბა, ფედორ პავლოვიჩი, გილოცავთ! თქვენც გილოცავთ, რაისა იაკოვლენა, გილოცავთ. გულწრფელად, სულათა და გულით გილოცავთ, მოხარული ვარ, მოხარული. ძალიან გამახარეთ!

უხვატოვი. ერთი ამას დამიხედეთ, უკვე იყენსა! კუდასოვი. (ტრიაზანობა). ფედორ პავლოვიჩი ყველაზე საიდუმლო ახალ ამბებსაც კი ქალაქში პირველი მე ვიგებ. მაგალითად: გაქრა ბურლაკოვი და მე ეს უკვე ნახვარია სათვის შემდეგ ვიცილდი.

რაია. ქმარს თითოთ დემუქრა და სვეტასთან ვივლი.

კუდასოვი. ვხვდებოდი — ეგრეა, ხა-ხა-ხა... ზომრობით, ფედორ პავლოვიჩი. არადა, ეს მაინც მწარე ლურჯობებია (მწუხარებით). ეხ, ეხ, ეხ! რანიარი ატმოსფეროა ა? როგორი ატმოსფეროა რამხელა ზარალი ვნახეთ! როგორ შეიძლება ამნაირ ვითარებაში ცხოვრება? როგორ გინდა ამნაირ ვითარებაში იმუშავო? ანეთ ურწმუნოება... (ელის პასუხს).

უხვატოვი. (თვალებით აცივდება კუდასოვს). ე-ე-ე! არა, ამხანაგო კუდასოვი! ჩვენი შესანიშნავი ატმოსფერო გვექნება! მიწისძვრა გუშინ იყო, დღეს კი ჩვენი ცხოვრება შეგვიძლია და მუშაობაც.

კუდასოვი. გახაგებია. მაგრამ მიწისძვრის შემდეგ ხვრელები გაჩნდა. ვაითუ, პარაზიტები გამრავლდნენ.

უხვატოვი. პარაზიტებს დავწამლავთ. დენიფიკაციას ჩავატარებთ. ხვრელებს კი ერთგული, ფხვნილი, უნოსვიანი ადამიანებთ ამოვავებთ.

კუდასოვი. ახლა, ფედორ პავლოვიჩი, სახსუხის-მგებლო მომენტი გადგება: საჭიროა მთავარი უბნებისთვის თქვენი ხალხი — ერთგული, საიმედო, სულთა და ზორციით უღალატო ადამიანები შეარჩიოთ.

უხვატოვი. სწორედ ამას მოგახსენებდით. (ჩაფიქრდება). აი, ფიქრობ, აზრს ვიმუშავებ...

კუდასოვი (პატივსაცემად). ქაშაყი!

უხვატოვი. რაო, რა ქაშაყიო?

კუდასოვი. რაისა იაკოვლენას იქ დამწინილებული ქაშაყი აქვს.

უხვატოვი. არა, მართლა ჩინებული უნოსვა გაქვთ.

კუდასოვი. რომელი მთავარი უბნები გვაქვს? რა არის მთავარი ჩვენი საბჭოთა ადამიანისთვის? ჩვენი ხალხისთვის? მუშათა კლასისთვის?

უხვატოვი. სოციალიზმი.

კუდასოვი. სწორია, სოციალიზმი. მაგრამ კონკრეტულად?

უხვატოვი. კლასობრივი ბრძოლა.

კუდასოვი. კიდევ უფრო კონკრეტულად?

უხვატოვი. მაიღი, შენ თვითონ თქვენი კონკრეტული კუდასოვი. მთავარია სამი რამ. პირველი — ეგრეთ: სახლი, ბინა — ეგრეთა და ტანსაცმელი — ეგრეთ: სამი! აი, თავიდაც თანამედრობები: სახსურსათოვაქრობა, სახელმწიფო სამრეწველო საქონლით ვაჭრობა და საქალაქო საცხოვრებელი ფართობის სამმართველო.

უხვატოვი. სწორია. „სამი ვეშაპი“ ესენია.

კუდასოვი. ხახვითა და კანაფის ზეთით შეზავებული.

უხვატოვი. არ მესმის.

კუდასოვი. აი, იხა, ქაშაყი.

უხვატოვი. მომისმინე, კუდასოვი, უნოსვით პორტალდ ნუ ისარგებლებ.

შემოდის რაია.

რაია. ფედია, წვედებმა. გუშინ რომ ისადილე, მას შემდეგ არაფერი გიქამია.

კუდასოვი. გადევრის საბაზიცი გაქვს. ასე ვთქვათ, ყველაფერში! რათა არ გაგიშრეს, ერთი სიტყვათ...

უხვატოვი. და ამით დავიწყეთ? იცი, რა გიხორა...

კუდასოვი. ფედორ პავლოვიჩი ეს ხომ ხალხური ტრადიცია! ხალხური. ჩვენ კი ვინა ვართ? და ვის ვმსახურებთ? ხალხს. სხვაგვარად თუ მოვიქცევით, ვერ გაგვიგებენ. ხალხი ზურგს შეგაკავეცვს. ასეა ეს.

უხვატოვი. ასეა, მაგრამ ამ შხამსა და საშხალას მე სახლში არ ვაჩრებ.

კუდასოვი. ქვეშევრდომები წინდახედულენი უნდა იყონ. ყველაფერში! ამაშიც კი.

(პორტფელიდან იღებს ნახევარლიტრიანს).

რაია. ფედია! ვიღაცა დანიახავს, და დაგასმენს... (მავდაზე იწვეობს საუბრეს).

კუდასოვი. ჩვენ კი აკურატულები უნდა ვიყოთ. (რახუნს კარს, ბოქლომის ხვრელში კი ცხვირსაბოკში გახვეულ ფანჯარს არკობს).

უხვატოვი. მარკვედ კი გაყოთ.

კუდასოვი. სიფრთხილეს თავი არა სტიკია. ღმერთს სიფრთხილედ უყვარს. და რამდენადაც ღმერთი რეკონსერბეულია, თვითონ უნდა მიხედო შენს თავს. რაისა მოაქვს ჭიქები და დასაყოლებული.

უხვატოვი. (ასხამს ჭიქებში). აბა, ჭე!

კუდასოვი. ჰოდა, ფედორ პავლოვიჩი...

უხვატოვი. დავლოდი... ჩვენი საყვარელი მის...

კუდასოვი. რაისა ნიკოლაენას არ ვბოვოვთ? უხვატოვი. რაია მოდი აქ! (უსხამს არაყს).

რაია. ფედია, ნუ მისხამ. არ დაღვევ. შენ ხომ იცო. ნუ მისხამ.

უხვატოვი. რაო, არ დაღვევო? წვეთი არ ჩატოვო! რაია. (იტაცებს ჭიქას და აღღვრებული ბოლომდე დასცლის). მათაბეთ, მე სულ არ ვიცი სხა.

უხვატოვი. გასწავლით. ახლა კი შეაყოლე რამე. მეგობრულად დასხდნენ. ჩუმად, გულიანად ილუქებობან.

კუდასოვი. პირველ და მეორე ჭიქას შორის მაქსიმალურად ცოტა ხანი უნდა იყოს შეხვედნება (ასხამს).

რ ა ა ა. ვაიმე, იქ სვეტლანასთვის რძე მქვს შემოდგომული...

(სწრაფად გადის).

კ უ დ ა ს ო ვ ი. (მალა სწევს კიკას). მოხარული ვარ ამ სასიხით ვიქცა თქვენი დანიშნის სადღეგრძელო. და კადეც იმისა, რომ ჩვენ... რომ ჩვენ...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. დავლითო, დავლითო!

სვამენ.

შენ კადეც ამბობდი: „ატმოსფეროო. დღესო... ზეალო... ურწმუნობაო.“

კ უ დ ა ს ო ვ ი. მე იმ აზრით არ მოთქვამს. მე იმ აზრით ვამბობდი, რომ (ცდობის გამოძევებს) რამდენი მტერი ერა ჩვენს ორგვლად ზალხზა და უველა თუ დავიკრეთ? აი, ასეთ დაურწმუნებლობას ვვაულისხმობდი. და მიწა იძრა მიწისძვრა ან ინაგრეცევი... ნამსხვრევები...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ნამსხვრევებს ავკრეთ, ნანგრევებს გაქვმდეთ და ატმოსფეროს...

კ უ დ ა ს ო ვ ი. უკვე უფრო შვებით ვსუნთქავ...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. იმედანი ხალხი არას? არის!

კ უ დ ა ს ო ვ ი. რასაკვირველია აი, მაგალითად... ვთქვათ, თქვენა? აი, თქვენ ახლა დაგაწინაურებს. განა თქვენთვის თქვენს მოვალეობაზე ძვირფასი რამე არსებობს?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. არა, არ არსებობს.

კ უ დ ა ს ო ვ ი. ვინ იუყავ თქვენა? აი, აგურის ქარხანაში?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. თიხას ვწვდილი. შემდეგ კი დამაწინაურებს. შემდეგ ერთხელ კადეც წამწივს წინ.

კ უ დ ა ს ო ვ ი. პოდა, დაწინაურებისას ვსვამო! დაწინაურებს გაუ-მარ-ჯოს!

ისხამენ და სვამენ.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (კუდასოვს მიაჩერდა). შენ ვილა ხარ? შენი მშობლები ჩვიდმეტ წლამდე ვინ იყვნენ? და თვითონ შენც ვინ იყავი მანამდე?

კ უ დ ა ს ო ვ ი. რიქშა ვიყავი.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რიქშა ვიყავი?

კ უ დ ა ს ო ვ ი. არსებითად — რიქშა ვიყავი. პაპაჩემი, მამაჩემი, მცე, სხვისი ცხენებზემდებელი ეტლების მფედილები ვიყავი. არსებითად — მე დამყავდა ისანი, გამოდის, რომ რიქშა ვიყავი. ახლა კი მე ვინა ვარ... ვინ... ვიქნები... თქვენს ხელში...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რატომ ასე სულსწრაფად მიიწევ ძალაუფლებებისკენ.

კ უ დ ა ს ო ვ ი. როგორ არ ვისწრაფო? ხომ შეიძლება შემთხვევა ხელიდან გავუშვა, თქვენ ისეთი ბოიგრაფების ხალხს გამოძებნით, რომ... მე იმათთან ვერაფერს გავაწუბო. გულახდილად გუბუნები. პაპაჩემს არავინ მოუტლავს. დეკაბრისტო არ ყოფილა. ცხრაას ზუთ წელს ლუემლზე ეძინა. ის ბუმბუაზი შვილიშვილებზე ფაქირთ თავს არ იტყვივდა. ახლა ნახეთ, ლეიფტენანტ შმიდტს რამდენი შვილიშვილი ჰყავს. ისე, მამაჩემს სამოქალაქო ომში არაფერი შეშლილა, არც პეტლიურას მომხრეობა და არც ბუღალხოვისნი. გაქვძლო! ამისთვისაც მაძლობა მას. არადა, შეიძლებოდა რევოლუციის ტალღაზე ავარდნილიყო... ახლა კი, კლასობრივი ადლო და ერთგულება რომ არა, მცე შეიძლებოდა ნავისმავარი რაღაც ვუოფილუაუა.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. რასაკვირველია, ახლა, გამარჯვების შემდეგ, როცა ხელისუფლება განმტკიცდა, უველა მას ეტმანსება, უველა ექიდება, ეპოტინება, უველა მხნე

თანამშავარსავით ფებს აულობს. მაგრამ ხელისუფლება სულელი კი არაა, უველას თვალს აღუწევს და, საქირიებისამებრ, ზოგ-ზოგებს იშორებს, იყვეს. მხოლოდ ზოგჯერ შემთხვევა შევლის კაცს, მერე მხოლოდ შემთხვევას იმედი უნდა ჰქონდეს. კ უ დ ა ს ო ვ ი. ბედნიერ შემთხვევასაც გაუმარჯოს... მაძლობს მეტი რა მეთქმის. პოდა, ვინ ვიქნები მე... ვინ ვიქნები... თქვენს ხელში?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ჩემი მარჯვენა ხელი იქნები. ვხედავ—მე შენ ჰკირდები.

როივე შეთურა. შესძულ — არყისგან? ერთმანეთის ქებასგან? თუ იმის გაცნობიერებისაგან, ძალაუფლება ჩვენს ხელთათუ.

კ უ დ ა ს ო ვ ი. გახაგებია. ახლა მე ვიხიერნებ.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. მე უნდა გასიერნო?

კ უ დ ა ს ო ვ ი. რას ბრძანებთ? რას ბრძანებთ? თქვენ, შეიძლება ითქვას, ისტორიული ფიგურა ხართ! საქმე საქმეზე რომ წვიდეს, გნებავთ, მე გაგასიერნებთ? ა? შემომავალი, გნებავთ?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ჩამომავლად. არ მინდა! (ხელის აქნევით მოკლია). არ მინდა-მეთქი.

კ უ დ ა ს ო ვ ი. მე ხომ... (თიქმის ცრემლნარევით ლაპარაკობს) პატავისცემა მინდოდა... ეკ... (წაუშლურებს).

«Бродяга Байкал пересхал, навстречу родимая мать»...

რ ა ა ა. (შეშინებული შემობრძნის). ფედაია!!!

როივე ტურნე თითს იღებს და ჩემდება.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. აი, მე ვხედავ, ჩვენ ფრიველები-სავით ვართ. ძალიან ვკავართ ფრიველებს... ჩვენ, აღმოაჩინო. შენ თუ ვინახავს როდესმე, გეჯასთან რაგორ იქცევან წიწკანები? პატარა ნაჭერს სტაცებენ პირს და მანწინე გვერდზე გააცაუნდებიან და ვიდრე წაყენავენ, შვიდჯერ გაიხედ-გამოიხედავენ, რატომ დასჩემდათ ასეთი რამ წიწკანებს! რატომ არაინ ყოველთვის ფრცხილად?

კ უ დ ა ს ო ვ ი. იმიტომ, რომ კატა სადღაც ახლობსა. კატა ან სხვა რომელიმე ფრთოსანი მტაცებელი. (უეცრად რაღაცას მიხვდა). გახაგებია, ფედოკ პავლევიჩი! მივხვდი. ვიდრე საყენს აყენაკეთ, შვიდჯერ უნდა მიმოვიხედოთ. გამანათლოთ. რა წიწკანია, (არჯვა ხანია იზიდავს რაფაზე შემოდებელი წითელი წიწკანია).

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (უეცე კარვა ხანია შეამჩნია სტუმრის ცნობისწაღალი. წიგნაკი აიღო, გადადურცლა). ჩემს ცოლს უყვარს წიწკანდანი ნაირნაირი გამოთქვამებისა და ნაწვეუტების ამოწერა. პოეტების, განსაკუთრებით პროლეტარული პოეტების ნაწარმოებდანი. შემდეგ კი მე მაკითხებს. აი... (კითხულობს). „რამდენიმე და მათეირებელი საკითხი დროთა კავშირის თაობაზე, ძილის წინ მაკითხ შენს თავს: „რა გავკეთო მე დღეს?“ დააჩემ საქმეთა შენთა შედეგები. მაკითხ შენს თავს: იქნებ სხვათა ფეტვი გადათოლე, იქნება აწუწინე ვინმეს? ან, იქნებ, ვინმე გილანძლე? იქნებ ვინმე დასაყ? სასახურდიდან დაითხოვე? ან, იქნებ, გაჩირე? ან? რისთვის? სამართიანად, თუ... რითი შეგატრიალდება ეს შენ და რითი შეგატრიალდება სხვებს, ხედა? როცა წლის შემდეგ? ათი წლის შემდეგ? ანდა, ოცი წლის შემდეგ? ამის მოგონება სირცხველისგან არ გაგაწილებს? არ შეგარცხება შენი თავის? შენი შვილების? შვილიშვილების? რა გააკეთო შენ? რა გააკეთო დღეს?“

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. (ყვიროს, თავს იმართლებს). არა-
ფერი მსგავსი მე არ გამოიყენებია. რა სიგიჟეა ახლა
ჩემი თავის დაკითხვად მაკლია „მკითხე შენს თავს“...
დამკითხველები ცოტაა, რა... სიგიჟეა და მეტი არა-
ფერი. მოდი, შევსვათ და შევაყოლოთ რაში, ახლა
ჩემზე თავის პროკურორად ყოფნა მაკლია. ფუფი
(რსევ წაიღებურებს).

(ასხამს)

ბედი არ გინდა! — სწორედ ამ დროს ვილაკამ
კარზე დააკაუნა. შემობრბის დაფეთებული რაია. კა-
ენი დაფინები მივრდებოდა.

რ ა ი ა. მე ხომ ვამბობდი...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. აალაგეთ!

იღებენ ტიკებს, მალავენ ბოთლს. კულასოვი პანიკუ-
რად იწყობს ჭებში დანებსა და ჩანგლებს. პორთფე-
ლიდან გაზეთს აძრობს.

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. (ხმაშალა კითხულობს სტატისის სა-
თაურს). „საბჭოთა მეთაურების დიდი გამარჯვება,
პირველმა საბჭოთა ბლუმინგჰა გადაამეტა საპროექტო
სიმძლავრეს.“

რ ა ი ა. მე ხომ ვამბობდი, მე ხომ ვამბობდი.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. კარგი, ამბობდი, პო. ვინაა მანდი?
რია კარს ადებს. ზღუდრებზე დგას ზუსტო, რომელ-
საც კალათი და თვითნაყოფი ჩემოდანი უჭირავს.

რ ა ი ა. მოზრძანდით.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. (თითქოს გაეხარდასაყვით). შენა ხარ,
ბიჭო?

ბ უ ს კ ო. მე ვარ. გამარჯობა! (მიიწევს ჩასახვევად).

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. გაგიმარჯოს!

ტხვევიან, მხარზე ხელებს უტყაუნებენ ერთმანეთს.

ბ უ ს კ ო. ესაა შენი დედაცოცა?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. პო, ჩემი ცოლია.

ბ უ ს კ ო. (გაოცდება) ასეთი პაწაწინა? ჰე-ჰე-ჰე
ასეთი ტიპატისხელება?

(ცდილობს ქალს ქვედა წელზე ხელი მოუთათუ-
ნოს).

რ ა ი ა. ფედა! ეს რა ფამილარობაა!

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ბუსკო! ფტოხილად!

ბ უ ს კ ო. შეუხისა არაა. შენა კიდევ, ძმობო ხვედია,
ანგარაშიანი ხარ, ისეთი ქალი მოგყვანია... ასეთი
ქალის გამოყვება და ჩაცმვა სულ იოლი საქმეა, აბა,
ჩემი დედაცოც იმხელა... მარტო იმის ძირის დაფარვას
სამი მეტრი მადალომნი დასჭირდება, აბა (უდასოვ-
სუშვერს ხელს, მოურიდებულ კითხულობს). ეს კიდევ
ვალაა?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ჩემი მარჯვენა ხელია. (კულასოვს
უთხრება ბუსკოზე) ესაა კიდევ... ერთ დროს მე და ტხ
თიხას ერთად ვზღვდით. შემდეგ ეგ ხორცის დამზა-
დებანი გაწინაურებს.

ბ უ ს კ ო. განა ეს დაწინაურება? არ მითხრა თქვენ
კი რა დღეში ხართ? ამ დელადრიავენ გაზეთს ახულ-
ბულბებო? თქვენ მოისპეთ საცხა! იცო, ხვედია, მოვდა-
ოლი შენგენ და ვუქრობდი: იქნება, მისამართი გა-
მოიცვალა-მეთოც. წერილი მოგწერე და არც სალა-
მობო, არც ქალაჩიო, პასუხი არ მიმიღია, შენა კიდევ
ისევ მანდა ხარ? ვიწროდა ცხოვრობ, ძმობო, ჩემს
დედაცოცთან ერთად აქ გვერდიდან გვერდზე ვერ
გადაბრუნდები.

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. კარგია, გამახსენია! ფედორ პავლო-
ვიჩი ამას ჩემს თავზე ვიდებ. ბინას თქვენ მე გაგი-
ზაზარებო.

რ ა ი ა. რა ბინასო? ეს ბინა არაა. თუ?

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. აბა, ეს რა ბინაა, ეს კაუნიკო? მხოლოდ
ვაკარემაშინის კანტორა იყო და მისი საქონლის სწ-
ყოლები, უნაგირები, ქანები, სკისურები, ყველაფერ
საქონელი არა ხართ, არამედ... მაგარად... მაგარად...
ვაკარმა, მამაშალმა..

რ ა ი ა. საკისურები რა შეუაშია?

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. პოდა, შერც იმას გეუბნებით:
თქვენ ხომ საკისურები არა ხართ, თქვენ ხომ აღმია-
ნები ხართ! აი, აქ ისევ რომელიმე კანტორას დავაბ-
რუნებო, თქვენ კი ხუთოთახიანი ბინას მოგართმევთ
(უერსო უწირულებს უხვატოვს რალაკას).

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. ნუ ჩქარობს ასეთი კატასტროფის
შემდეგ...

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. ისინი უკვე იქ აღარ არიან. გაიქი-
ნენ. და საერთოდ — ვისთვის კატასტროფა იყო, ვის-
თვის კიდევ... არ შეიძლება, რომ კატასტროფის დროს
ყველას...

რ ა ი ა. ხუთი ოთახი რაში გვირდება ჩვენა, ფე-
და!?

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. რა ბრძანებაა ქალაქის შთავრ-
ბაა! აი, სტუმარი რომ ჩამოყვადებს, სად მოაწყოებ?
ამ სიფრთხეში? შერც, ამისთანა სტუმრების მიღება
კი არ მოგაწევთ. ასე რომ, რაისა იაკოვლევნა, თქვენ
ახლა სხვა მანსტაბების ხაზში ხართ. და ვერავითარი
კატაკლიზმა ხელს ვერ შეგიზღობთ!

ბ უ ს კ ო. მე კიდევ, ძმობო, გრადის მამულში სართ-
ლებზე ვცხოვრობ. ისეთი პალატებია, რომ მე და ჩემი
დედაცოც სულ ართურმას ვთამაშობ, როცა თითო
ტიქას გადავყრავთ.

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. აი, ხედავთ? აბა, მამაკეთ, წყადე.
თქვენ კი ნუ წუხნათ. (წასკლის წინ) ფედორ პავ-
ლოვიჩი „იქცა“ ხომ არ გამოგვიგაწავსო? იქნებ, წყა-
სლუიყავით სადმე?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. არა, არა, არ ხედა.

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. იქნებ, რაისა იაკოვლევნას უნდოდეს
სადმე გახვლა? მხოლოდ მაინც მოირგვობს.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. დღეს არსად არ მივდივარ. შთელი
ღამე არ მიძინია.

რ ა ი ა. თუკი არის ამის საშუალება, ფედა, მე
მინდოდა ცოცა...

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. წაგებარაწიკელებინა, არა? შენი
დედაცოც წინაშე, ხომ?

რ ა ი ა. ფედა! ეგ გაეხარდება ჩემს დასთანაც
შევივლიდა სულ ორიოდე წუთით, რას იტყვი? იქნებ,
ბაზარშიც შემეველო სულ ცოტა ხნით, ა?

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. რატომ არ შეიძლება? ყველა ასე
აკეთებს. ყველა ცოლი. ზურგით ხომ არ ვატარებთ, რა
ღაღი საქმეა?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. კარგი, პო, თუ ასე უნდა, წვიდის.

კ უ ლ ა ს ო ვ ი. მაშინ დაისვენეთ. უკველივე სიყ-
თეს გასტურებთ.

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. დაცია! დანა-ჩანგლები არ გაყვები...
კ უ ლ ა ს ო ვ ი. პო, ვიპე, მამაკეთი! (იღებს ჭიბ-
დან დანა-ჩანგლებს). სუ ჩანმართლად იყავით (ზღურ-
ბულზე ბუსკოს ბარკთან შეჩერდა. იყნოსა). დამაშხული
ბარკალია. შარშანდელი, და... ყველი, გლბურბი, ქერ-
ქიანი. კარაქზე შებარაწული.

ბ უ ს კ ო. (გაოგნებულია). რაო, ეგ გრძნულია?

უ ხ ვ ა ტ ო ვ ი. შენა, კულასოვ, დახსოვ... მონა-
დირებებისგან გამოგონია... თუ მექმბარი ძალღი ყნოს-
ვას კარგავს და ნადირის მაგივრად ბუაყუებს მიხდევს,

მამინე... რას უტყვებოდა ასეთ ძალღმე? ასეთ შემთხვევაში, უტყვებს შემთხვევაში, ვარკეთ აგდებენ. ჰოდა, შეუწყვიტეს მაგ თავში.

კულასოვი. მორჩა! ბაყაყებს ნურაფრისა ეწი ნიათ. მათ დევნას არ დაუწყებენ! ყოველივე სიყვითეს ვისურვებთ. (მიდის).

რ. ი. ა. ფედია იმასთან ასე ლაპარაკი არ ვარკა ბუსკო. ეს ვინა ყოფილა, ჩემო ძმარ. ეს „მეიარა“. ეს კატაკლიზმაო. მომისმინე, ზვედკა, ეს კატაკლიზმა რაღაა?

უზვატოვი. ეს ისაა, იცი... როცა ბუნება, სტიქია მშინვარებს და მასთან ვერავინ ვერაფერს აწყობს. ისე უტყვებდა და შეინძრებდა...

ნახე ქალაქში რამდენი ნანგრევია? ბუსკო. ვნახე, იცი, ეს მეხი და გრგვინა ჩვენც მოგვეწვდა. მაგრამ აქ უფრო მუხად იმამაძალა, ჩვენთან მხოლოდ შემწიღენ და იგ იყო. ამბობენ, თქვენთან ბევრი მოპყვა ნანგრევებშიო.

უზვატოვი. ეგ საყვობია? როგორი კატაკლიზმა იყო! როგორი სტიქია! ბუსკო. რასაკვირვებია, თანამდებობებიც გათავისუფლდა? მე კიდევ ხომ ყველა წმინდა და შემოწმება გავლილი მაქვს. ცრემლივით სუფთა ვარ. სტიქიაც არ მამინებს. არ მეთვარება! მაგრამ, აი, ცხოვრებაში არ მიმარტლებს.

უზვატოვი. აბა, რითი ხარ შენ უტყუარო? ბუსკო. რაო, მე სულ იმ ქაობში უნდა ვიჯდე? როდემდე? ვიდრე კიბო არ მომიღებს ბოლოს? იმ მიყრუებულად გვიღას ვეღარ სულ? იქმმა გორკინამ გამომავლო და მითხრა: „წადი, სხვა ალაგი ეძებე! არ მინდა ქაობში მოვთაო ყვავილობაო!“

რ. ი. ა. გრგვინა პალატები ჩაიგდეთ ხელთ და ესაა... უტყვებოდას მოთავება?

ბუსკო. მერე როგორი თანამდებობა მაქვს. საქონლის დამზადება! ფუფი! რაო, მე არ შეიძლება ადამიანები მომზადო? რაო, მამჩემმა მთელი სამოქალაქო ომი იმისთვის იმამ, რომ მე — მისმა ვაჟმა მთელი ცხოვრება ბუღების კულები ვატარებო? (უბრალოდ, მაგრამ კატეგორიულად). მე მინდა ადამიანებზე ძალაუფლება მომცენ! ეგრეც, აბა, როგორ გგონიათ! ეს მინდა და არა საქონლის დამზადების სამოთხე. მრცხვენია, გაიგეთ, მრცხვენია!

უზვატოვი. მამ, ეგრეა საქმე...

ბუსკო. ზვედკა! შენ მხოლოდ შემომხედე. რას იტყვი, არ შემიძლია მე სხვა მასშტაბის ფიგურა ვაყო? გააწიე შეგობრობა მოელაპარაკე აქ, ვისაც საქონლი, გამომართე იმ მივარდნილო, ყუო ადგილიდან. საყვობაში შეხსობება, ა, ზვედკა?

უზვატოვი. მამ... „გამომართიო“...

ბუსკო. (გზნებით) ზვედკა! მე... მე კი არა, ჩემი გორკინა... ჩვენ ხომ... ემ, ზვედკა, ისეთი მეგობარი ვუქნებ შენი, ისეთი!

უზვატოვი. (ფიქრობს). სად მოგაწყობ მე შენა, აბა, მითხარო, სად?

ბუსკო. ახლა ხომ, როგორც ამბობენ, კაბინეტები ნანგრევებშია მოქცეული და... თანამდებობებიც გათავისუფლდა. სწორედ მოსწრება დროა იმავთვის, რომ რომელიმე თანამდებობა დავიკავო...

უზვატოვი. შენი ტელანტებო რომ ვიცი... მინც, რა თანამდებობა უნდა დავიკავო?

ბუსკო. აი, ისეთი, რომ შტატი მყავდეს, ვთქვათ, მოადგილე, თანამშემე... რომ ვინმე მყავდეს, ვისაც

უზვატოვი. ასეთი კულტურული თანამდებობა მინდა. უზვატოვი. იც, იც! ზვედკა, საით უტყვებენ! მინცდამინც ატამანობა უნდა!

ბუსკო. გაიგე, ზვედკა, გაიგე, მომწიღებო! ეს თხები, რქიანები, მე-ე, ბე-ე! ფუფი! კულტურის! მამჩემამ უტყვდა!

უზვატოვი. აბა, თუ ეგრეა, თეატრის დირექტორად ხომ არ დაგდები?

ბუსკო. ეს რაღა? მე თვითონვე მოვალე ვიქნება ვიგრიზო და ვიმანო ხალხის თვალწინ? უნდა ვიმაიმუნო? არა, ძმარ, არა, რაიმე უკეთესი მოაფიქრე. ქალაქგათობა, ქალაქმრევე, ქალაქსურსათი, გზების მუშათა მომარგება... რამე ასეთი... გვიანტერა.

უზვატოვი. იქნებ, ქალაქქრთაში წასულიყავი? ბუსკო. (ხუბრობა მოეწონა). თუ ქალაქქრთაშიც ადსებობს, ქალაქქრთაში იყო. გავიყოფთ ყველაფერს. უფრო მაგდ, ზვედკა, იმან სწორად უნოსა, ერთი შენ გქონდეს, მეორე — ვინმეს, თუ ვის, შენ თვითონ იცი — გაცნობისთვის...

უზვატოვი. აი, ეს კი სპირო არ იყო! რა ჭკია ამას?

ბუსკო. აბა, რაო, ხელცარიელი მოვსულიყავი? უზვატოვი. ესე იგი, ქრთაში მომიტანე?

ბუსკო. აბა, ეს რა ქრთაშია? ეს ხომ ურთიერთ-დახმარებაა.

უზვატოვი. ასეა, არა? რეკავს.

გეთაყვა, ქალაქის პროკურორის ტელეფონი მომიცეო.

ბუსკო. (შეშინდა). ზვედკა! ზვედკა! პავლოვიჩ! რას შერები, თუ იცი? მე ალალი გულით მოგიტანე! ეს ქრთაში არაა. ეს ქალაქისაა და სოფლის დასოფლებშია ეს მუშათა კლასისა და გლეხობის ძმური კავშირია... შენ ვინა ხარ? ქალაქი ხარ. მე კიდევ ვინა ვარ? ვინა და სოფელი. მშრომელი გლეხობა. ჰოდა, რა გამოიღეს? ქრთაში კი არა, დასოფლება გამოიღეს! კაც-მირი, ურთიერთდახმარება!

უზვატოვი. (ტელეფონით) პროკურორი ხარ? გამარჯობა ივან მხაბილოვიჩ, მე ვარ, უზვატოვი ო, გმადლობ, გმადლობ მხოლოდცისათვის.

რ. ი. ა. (მეორე ოთახიდან გამოიხედავს). უზვატოვი! ნუ მაიწუნობ! კაცი, იქნება გულით გილოცავს, შენ კი...

უზვატოვი. (რასის) შენი საქმე არაა! (ყურმილი). მომისმინე, ივან მხაბილოვიჩ, როგორაა მა... შენთან საქმეები? რემოტი კიდევ არ დაუმარბიათ? დოკლამები არიან, დოკლამები! შენ — პროკურორს — მთელი თვე რომ გირემოტებენ და წარმოიდგინე, ჩვეულებრივ მუშას ან რიგი-საუფრეს რამდენ ხანს გააწყვალდებენ?... რას იტყვი-შენი აზრით, ზოგა ვინმე ხომ არ უნდა შეცვალოთ სარემონტო კანტორაში? რაო? კი, ვფიქრობ... რასა კერვული! თუ საქონლი გაზდა, მხარის დამიჭირე. აბა, ჯარგადე იყავი!

ბუსკო. (იშემდის ცივ ოვლს). ფუფ, გათავადე კაცი!

რ. ი. ა. მომისმინე, ფედე! ამას ეს მამება უნდა გამოართვა, თორემ რაღაცა დაეპართება. შეიძლება ისეთ ვინმეს მიარჩოს, რომ...

უზვატოვი. ისე, რაკი გიცოდება...

რ. ი. ა. ეგ ხომ კარგი კაცია. (ის იყო მამისი ადგა

უძლიერა, რომ ეზომი მანქანის სიგნალი გაისმა. ხელს ხელს შემოჰკრა და უკან დაიხია).

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. შენ უნდა გამოგო, ბუსკო, უნდა გამოგო. ხელისუფლებამდე შემთხვევამ მიმიყვანა, აღამაინო ასეთსავე შემთხვევას შეუძლია უკანვე გამოგდოს, ჩამომართვას ძალაუფლება. ყველაფერი ღვთის ნებამ ამატომ მე უნდა მაგრად ვიდე. არცვლივ სიამოლო, ერთგული კადრები უნდა შემოვიყრიხო, კადრები, რომლებსაც მე უფრო მეტად ვჭირდები, ვიდრე ისინი მე მჭირდება. მაშინ მე შემთხვევას ნება-სურვილზე კი არ ვიქნება დამოკიდებული, არამედ საკუთარ თავზე, გაიგე?

უ ზ ს კ ო. განა შეიძლება ჩვენზე ერთგული ვინმე იყოს? ჩვენზე მეტად შენ ვის სჭირდება? განა მე დასაურდენი კაცი არა ვარ, რას იტყვი?

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. ჩემზე მაღლა დადგომას არ მოისურვებ?

უ ზ ს კ ო. ჩემს სიცოცხლეში არ მოვისურვებ! მე ხომ დამაღლისა მესწინა. სიმაღლის შიშით ურჩევებც ვერ სიამუნდარება.

ეზოდან მომავალ მანქანის სიგნალი

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. (ფანჯარაში იხედება). დიასახლისო! მძღოლმა „ემკა“ მოგართვათ.

რ ა ი ა. მზადა ვარ. თოქმის მზადა ვარ. ახლავე (აწერიალდა).

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. დიდხანს არ დაუვინდე.

რ ა ი ა. არა, არა, მალე მოვბრუნდები...

უ ზ ს კ ო. გერგერობით ვერაფერში გავერკვევ. „ქა-ლაქის მთავრობა“ ხარ? ეს მსუბუქი „ემკა“ შენ გამსახსურება? მძღოლი გაუყვას რა ხდება?

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. (ილიშება) მიდა, მიდი, იფიქრე!

უ ზ ს კ ო. ესე იგი, შენა... კოჭი აღჩუფე დაგაჯღა? ზევით ავარდი?

(თითი მაღლა აიშვირა).

რ ა ი ა. გუშინ დანიშნეს... დღეს დამით.

უ ზ ს კ ო. ხვედჯა! მართლად ამბობს? ვა-შა-ა ვა-შა-ა ჩვენი საქმე კარგად მიდის. აბა, ახლა კი დამყარდებენსარაგო! ხვედჯა! ძვირფასო! უნდა გაყოცო!

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. ნუ ჩქარობ! (ხელისგულთი იშორებს).

რ ა ი ა. ეგ ხვედჯა კი არა, ფედორ პავლოვიჩია. ხვედჯას დაძახებებს უნდა გადაეჩვიოთ.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. გასაგება?

უ ზ ს კ ო. (მეცხერე ცაზა სიხარულით) ხვედორ პავლოვიჩი! (შეფერებულ კაცის ტონით) წამოიყვანე შენთან! მე თხემათ ტერფამდე შენი ვარ. საითაც გინდა, იქით...

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. (რასს). შენა კიდე ამბობდი: „სად არანა კადრებო?“ აი, ავერაა მეორე კადრები!

რ ა ი ა. კარგად დაუვირდი. გამოსცადე! (გაღის და გაკუყვას გოგონაც).

უ ზ ს კ ო. — არა! ფედორ პავლოვიჩი! მე მეორე არა ვარ, მე პირველი ვარ, მეორე იქაა. რიგში, ჩვენ წილი ვყარეთ, პირველი სომერის მე შემხვდა, ეგა კიდე იქა დგას (მიღის ფანჯარასთან, ყვირის), ე-ჰეი, თქვენო უდიდებულესავ, ჩქარა მოდი!

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. ვინ უდიდებულესობაა!

უ ზ ს კ ო. ბელგისს მეფეა.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. მეფე?

უ ზ ს კ ო. ვხუმრობ. ახლავე გერკვი ყველაფერს. მანდ სილაჩია.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. სილანი? (ვერაფრით ვერ იხსენებს).

უ ზ ს კ ო. მო, სილანი.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. აბა, ისა?

უ ზ ს კ ო. ისა, მო, სწორედ სილან კლემენტინი, რეველუციის დროს პიტერში იყო. ერთხელ „იუვორაკ“ კი ნახა.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. კი, კი, მახსოვს, უფროსად ვიხსენებ ტრახახოდა.

უ ზ ს კ ო. გამწარა ხალხი რაიონში. ნებასმერე თათარზე, კრებაზე, ან სხდომაზე ვინცს რაზე რომ არ გაუსწოროს, არ იქნება. ეიც არ უნდა იყოს. გერგე. რომით მხოლოდ პირველ მღვანეს უწევს ანგარაშს და უშეშრობებასც ჭკას არ ასწავლის. როგორც კი შემთხვევა მივაკეთ — „სხოლნში ამ საყიოს ასე გადაწუებდენო...“ მაგარ ერთხელ ისეთ ვინმეს შეეკახა...

(შემოდის სილანი)

სილანი. კომსალამი!

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. სალამი, სალამი! სილანი! რატომ იდეკი ქუჩაში?

სილანი. მე სულ ასეთი ბედი მაქვს. როცა რეკოლუციანა მოხახდენი, სილანს ეძახიან. მაგრამ თუ ვთქვათ, რაიმე ისეთია, „სილან, ქუჩაში დაიცადე!“

მე სულ ბოლო ვარ ხოლმე რაგვი.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. რომელი რეკოლუციის მომხდენა შენა მუავხარ? თვითონა გაქვს ნაიქვამი შეშის საწყობს ვაცავდიაო.

სილანი. (ხაზგასმით). პიტერში! მაშინ ახლა კი არა, მო, მაშინ! მაშინ! სხლა არაა! რა იყო მაშინ პიტერში შეშა? პიტერში, ახლაც რეკოლუციური ხანძარი ბრაიდება? მაშინ შეშა მთავარი იყო! ესეა ეს!

უ ზ ს კ ო. გამოიღის, რომ შემთხვევით კი არ სდომებიათ შენი დაწმენა ბელგაის მეფედ. შენა კიდე უკმყოფლო ხარ.

სილანი. ეგრა, აბა!

უ ზ ს კ ო. მიდი, მოუყევი ფედორ პავლოვიჩს, როგორ იყო ეს ამბავი

(შეთქმულავით უკრავს თვალს).

სილანი. მე რომელი სულელი მხახეს! ეს სულ იმ ქულის კოლოფს, კუჭმენციის ოინებია. ჩამოვიდა და მიბარებს სოფლსაბუქოში. ყველა დაითხოვა საბუქოდან და ამბობს, „სილანს ერთი სერიაჩული და საილუმლო დავალება უნდა მიეცე“. დავრჩით ორნი. ხან ესა სტეჯა, ხან—ისა გუშინოა, მთელი დამე, დილაამდე, რაყომის ბიურო თათბარობდო, თავი ვიმტვრინეთ და გადაწვევდით, რომ ამ საქმეს მხოლოდ ბიურო თმეც თავსო... საქმე კი ისეთია... ბელგაის მეფე მოკვდაო, ამბობს, მაგრამ ბელგაილებმა ჭერ არაფერი იცან. არ ამბულენ... არისო შესახლებლობა, ამბობს. ჩვენი ერთგული კაცი შევაპაროთო. და, აი, ბიუროში არჩევანი შენზე შეაჩერა. შენ მტკიცე, შემოწმებულა კაცი ხარ. რეკოლუციის დროს პიტერში იყავი... იყავი კი არა, რეკოლუციას ახდენდიო. და, რაც მთავარაო, ამბობს, გარეგულად ძალიან მკავხარ იმ დროს მოლდსო.

უ ზ ვ ა ტ ო ვ ი. მერე, მერე, შენ რა უნახსხე?

სილანი. მე კიდე ვკითხობთ: „როგორ გინდათ იქ მომწყოთ-მეტი?“

უ ზ ს კ ო. იმან რა?

სილანი. ესა შენი საჭრუნავი არააო. შენ ჭერ კიდე მაგარა მამაკაცი ხარ, ის დეოპოლდი კი უძლიერა და მიხრწნელი კაცი იყო. ფედოვლო კმყოფლო კი დარჩება. მსოფლიო რეკოლუციისთვის დადი მნიშვნელობა აქვს იქ ჩვენი კაცის გაყვანაო.

უხვტატოვი. ამაზე რა უნასებზე?

სილანი. ეშმაკია. მიხედვრილი კაცია. ხედავს, რომ ფედორ პავლოვის მოსწონს მისი ნაამბობი, ჰოდა, ცდილობს გაახალისოს. მზადა სულელადაც კი ეჩვენოს.

სილანი. (კიდევ უფრო მეტი აღტკინებით განაგრძობს). ციტა ვიფიქრე და ვუთხარი: „სერიოზული საქმეა, რასაკვირველია, მაგრამ ჩემს პარფენოვას რა ვუყო? თანაც ორი შეიღობი შეავს-მეთქი.“ კომპაევიჩი-ლები არიან-მეთქი. ახა, თუ კომპაევიჩლები არიან, ბიჭები ვაზიგებენო. არა, მაინც პარფენოვას უნდა მოველაპარაკო-მეთქი.

ბუსკო. „არავითარ შემთხვევაშიო!“ —უბნებინან.

სილანი. ეგრე იყო. „ეს ხომ საიდუმლო საქმეა. და ქალის ყბაში მისი ჩაგდება არაფრით არ შეიძლება! მსოფლიო საიდუმლოებააო.“ ამბობს. მე კიდევ ვუბნებნი: ჩემი დედაცაიცი საიდუმლოს არ გასთქვამს. რადენი წელია შეავს, ვიცო-მეთქი. განუღლებას რომ ვახდენდი — ისიც ხომ ომი იყო, სიტყვა არ დაუძრავს. შემოწმებული დედაცაიცი-მეთქი. ერთი სიტყვით, რასაკვირველია, სათანადო ანატაცია ვაგვიყო, ყველაფერი უნაბეზრ, დავალბემა, თანაც, ძალზე სასასუბის-მგებლო-მეთქი. ჩემი დედაცაიცი კიდევ გამოქეილი ვინემა, მუთუნება: „ისევ სულელს ძებენ ეგენი. ახა, გუშინ საფლის კოპერატციში რეზინას ჩემლები რომ მოიტანეს, შენთვის არ შეუხვედრებიათ. ბელგიის მეფობა კი შენ დაგაქისრეს. რადა შენა და რადა საცობი, ყველა აქარს შენ უნდა მოგარგონო.“ ვიფიქრეთ, ვილაპარაკეთ და...

უხვტატოვი. და უარი განაცხადე?

სილანი. მივედი და განაცხადე: არ წავალ მეფედ-მეთქი. სწორადაც მოვიქეცი, როცა ენა რამე დასჭირდებათ, ახა, ბე, სილანი, მაგრამ მე რომ რამე მინდოდეს, მანდ, ქუჩაში დაიხადეო. ეგრეა და...

უხვტატოვი სლოკინის ავარდნამდე იცინის. ბუსკო.

უხვტატოვი. არა, სერიოზულად რომ დამდგარიყო საქმე? ვთქვათ, თუ ძალიან საჭირო იქნებოდა, წახვიდოდი მეფედ? თუ ეს დღიან მიზნებისთვის იქნებოდა აუცილებელი.

სილანი. რასაკვირველია, წავიდოდი. ოღონდ დიუშებებში უნდა გაფორმებინათ, რომ მერე შარი არ აეტება ვინმეს. თორემ... ანეტაში ჩაწერ, რომ... მერე კი თვითონაც არ იცით, რა შეიძლება ამას მოჰყვას... თუ მოტივირება აკლია...

ბუსკო. აი, ფედორ, როგორი კადრები გვყავს. რა დასცალინა გვაქვს! ცეცხლში შევარდებიან, წყალში ჩაბტებიან!

უხვტატოვი. ძალიან კი გამაინცე. ჩემო ძმაო, ოსტატი ხარ, ის დროა, რომ მწერლობას მოჰკიდო ხელი. ახლაო, ამბობენ, ისევ კომედიის დეფიციტიაო. ესა კადე ცოცხალი კომედიაა. შენ ხომ ნიჭიერი კაცი ხარ! არტისტი! სატირისტი!

ბუსკო. ჩვენებს ახლაც ხელით უჭირავთ მუცელი.

უხვტატოვი. აი, ჩემგან რადა გინდა შენა?

სილანი. უმგავსოდ დამცინეს. ხალხში თავი ვერ გამოიხევა, ბავშვებიც მამწარებენ. ავტორიტეტი სულ დაეკარვა, ვაღმომიყვანე ქალაქში, ხო? ვაღმომიყვანე...

უხვტატოვი. კი, მაგრამ რა უნდა აეთო ქალაქში?

სილანი. რასაც მიბრძანებ, იმას ვაეკეთებ.

ბოსკო. რაც მითავარია, ერთგული, ჩვენი კაცია.

უხვტატოვი. კი, მაგრამ, ეგ ხომ ნაღდაურავო, დაუხვტავო უაზბაია.

სილანი. მე? მე ვარ ნაღდაურავი? ოთხზე ფეხი დაქედილი მაქვს.

უხვტატოვი. ვინაა ესა? ინჟინერია? მწარმოებელია? რია? სპეციალისტია? დეგუსტატორია? ასენიზატორია? დენინფექტორია?

სილანი. მე ამ თანამდებობებზე პრეტენზიას არ ვაკებობ.

ბუსკო. სამაგიეროდ იდეურია. ერთგულია.

სილანი. ხელმძღვანელობს ვცდი. დაწინაურებული აზნაავი ხომ შეიძლება ვიყო? სხვები ხომ არ-თმევენ საქმეს თავს. ხელმძღვანელობენ.

უხვტატოვი. შენც ხელმძღვანელობა გინდა? ახა მე რა ვაკეთო?

სილანი. შენც ობელმძღვანელე.

ბუსკო. შენა, ხედევა, ფედორ პავლოვიჩ, ჩვენ გვიხელმძღვანელებ, ჩვენ — სხვებს... შენი ხელმძღვანელობით ვიმუშავებთ. შენს რეინსებურ ნებას მივყვებით და შენს მითითებებს შევასრულებთ.

უხვტატოვი. მე ეგ ჰკუის სწავლების დამიწყებს, არა?

ბუსკო. (სილანს). დაუწყებ?

სილანი. სხვებს დაუწყებ.

ბუსკო. (შეღაეათს თხოულობს). უამისოდ არ შეუძლია.

სილანი. შენა კიდევ ენას მოგაქამ და გადავაფურთხებ.

ბუსკო. კრანტაც არ დაძრავთ. შენ იცი, ახლარა პრინციპს დავიკავთ? აქეთ რომ მოვიდოდი, გზაში ინტელიგენტმა მიჯარნახა... რა თვინია ვინმეა მინა პირდამირ ცვირზე უდევს. „ახლაო, ამბობს, ნუ ფიქრობო. ფიქრზე? ვაჩუმდი, მზას ნუ იღებ. თქვი ოღონდ, ნუ დაწერ, და თუ მაინც დაწერე, ხელს მაინც ნუ მოაწერ. ხელი თუ მოაწერე, მაშინვე გაიქეცი და თვითონვე აღიარე, რომ შეცდომა დაუშვი. თვითონვე!“ ასე რომ, თუ რამე მოხდა, მოვირბნეთ...

უხვტატოვი. (სწვეტრინებს) არავითარ „თუ რამე მოხდას“ არ დაუშვებ!

ბუსკო. ვასაგებია.

სილანი. ისმკარეა.

უხვტატოვი (სილანს) ეწევო?

სილანი. ვეწევო.

უხვტატოვი. მიატოვებ?

სილანი. რატომ?

ბუსკო. მიატოვებს!

სილანი. მივტოვებ!

უხვტატოვი. აჰა... სვამ?

სილანი. ვსვამ... ზოჯერ. უხალისოდ.

უხვტატოვი. მიატოვებ?

სილანი. (ხმა ჩაუწყუდა) თუ ასეთი მითითება იქნება...

უხვტატოვი. იქნება. სხვები ცოლები გიყვარს? ოღონდ, ნუ იცრუებ!

სილანი. (არა ერთბაშად). პარფენოვანა არ მრთავს ნებას.

ბუსკო. ურყევია. მორალურად შტიკეი ელემენტარია.

უხვტატოვი. იმის შემსწავლელ წრეში...

სილანი. (ასწრებს) — დავდიოდი, როგორ არა... მარტო თვითონ კი არ დავდიოდი, პარფენოვაც მთელ

გვერდებს კიბულობს ზეპირად. მართალია, ამ ბოლო დროს ნავით არ გვეუფნოდა...

უხვატოვი. აბა, სად მოგაწუო შე შენა? (ჯარჯიხანს ათვალიერებს სილანს, მისი ღირსებების შეფასებას ცდილობს).

სილანი. სადაც გამიშვებ... სადაც უფროსად გამიშვებ... ვეცდები. არასოდეს ვილატებო...

გულსუფრთვით უხვატოვი ოთახში ბოლოს სევს. რადენიმე ნაბიჯს გადადგამს და ჩერდება, მათ თვალს არ აცილებენ პასუხის მომლოდინე ბუსკო და სილანი. აი, ფედორ პავლოვიჩი ჩერდება, მათ თვალს ავლებს. მკერდო, გაბრაზებული სახე აქვს. ბუსკო და სილანი ენტრებით ამოშინებენ. უხვატოვიც ეცხტით უბრძანებს: დასხედით! ისინი მოწყვეტებადით მორჩილად სხდებიან.

უხვატოვი. (იწონებს მათ თვინიერებას). აბა, შემომხედეთ!

ბუსკო. ფედორ პავლოვიჩი დარწმუნებული იყო?

სილანი. ნუ გეგვებია — დაბრუნდა რაია — მზიარული, აღვზნებელი.

რაია. ფედია შენ არ იცი, რა ფურორი მოხდა! ფენიათვის უნდა შეგებდა. რანიარი თვლები გაუბდა! აი, ასეთი იქ, ჩვენს ეზოში, ნამდვილი მიტინგი იყო. ყველას უნდოდა აქ მოხვლა. მხოლოდ დედამ... შენ ხომ იცი, დედაჩემი რანიარიცა... მან თქვა: „რატომ ატებეთ ამიტანა ვარამიდარი? შე ასეც ვიცოდი. ჩემი რაია ბედნიერ ვარსკვლავზე დაბადებული ჰოდა, ისეთი რა მოხდა?“

უხვატოვი. როგორ ვარსკვლავზე?

რაია. მე რა ვიცი. იმან ასე თქვა. ვინ რა გინდა? ეგ ხომ დედაჩემია ეტყობა, წითელ ვარსკვლავზე დავიზიადე. იმით ისე უხარიათ. ყველას.

უხვატოვი. (რაიაზე ამბობს). დედაცაც ბევრი უნდა? გოგონა სადაა?

რაია. სვება არ გამოყოფენ. კინალამ ნაყურ-ნაყურ დაფლითეს. ყველამ ისე ძალიან შეიყვარა შენც შეგიყვარეს.

უხვატოვი. ახლა ჩვენ ვეყვარებით... (დამალულ ბოლოს იღებს და არაყს ასხამს ქიქაში. ბუსკოსა და სილანს ეკითხება). დადევთ?

სილანი. როგორც გვიბრძანებთ.

ბუსკო. სამარის კარამდე.

უხვატოვი. რაო, სამარის კარამდე გვეყვარებთ თუ დადევთ?

ბუსკო. კიდეც გვეყვარება და კიდეც დავდევთ. სამარის კარამდე!

უხვატოვი. სამარის კარამდე იყოს. შემდეგ კიდეც რაც იქნება, ფეხზე მკიდა.

ბუსკო. ცოტაა...

უხვატოვი. შენი სახმელი თან უნდა ატარო.

ბუსკო. არის ვატარებო! (თვალი ჩაუკრა სილანს).

მას ტყავის ჩანთიდან ამოაქვს ბოალი.

სილანი. გუშინ არყის ფარულად მხედლს ჩაავლეს, მისი არყის, როგორც ნივთბუცოცხებს, რეკვიზიცია მოახდინეს. შემდეგ კი აქტი შეადგინეს და... დამატრეხეს. ლიკვიდაცია უქნეს... აბა!

სახამენ. სვამენ. რაია სუფრას ბოლოში გამოყვანილ ხორცს შემოემატებს.

რაია. ფედია მძლოლი შენს ბრძანებას ელოდება. ქუჩაში დგას.

უხვატოვი. დაუძაბე. ბუსკო. (ფანჯრიდან იხედება). რა მანქანაა? როგორ კრიალებს! მძლოლი კიდე მწიგნობარია. ზის და წინანს კიბულობს (ეძახის). ეი, შენა მთაუნას სუბეების პროფესორი! ჰო, შენა, ჰო! გეძახენ! უხვატოვი, უხვატოვი!

უხვატოვი. თითო-თითოც დადევით და... (ეცხტით თითქოს ყველაფერი ალაგა მიავლიდა)

სილანი. (მღერს):

«По рюмочке, по маленькой, чем поят лошадей!».

რაია. ვაი, რა ამბავში ხართ მანდ, თქვენა!

უხვატოვი. მზატრული ნაწილისა და ცუკების გარეშე! დღემილი დემატრით. (გადაკრეს რასს).

სილანი. (ამოიხენეშებს). აჰან. (პირს ისე ჩისხამს არაყს, თითქოს ჩემქის ყველი ასხამს) . შემოდის მძლოლი — ალიოშა.

ალიოშა. გისმენთ ფედორ პავლოვიჩ.

უხვატოვი. მასხადაამე, კიბულობ? სწავლობ?

ალიოშა. მუშავს ვამთავრებ. საღამო განყოფილებას.

უხვატოვი. მერე რას აიარებ?

ალიოშა. გაზფუზულზე ინსტიტუტში მოწყობას ვცდი.

რაია. სადა აბარებ?

ალიოშა. არქიტექტურულ-საამშენებლოზე. ასე მირჩიეს.

ბუსკო. რა გამოხვალ იქიდან?

ალიოშა. მარტო საქის მართვა არ მომიხდება.

სილანი. მას ეს საქე არ მოსწონს...

ბუსკო. ჩვენი მართვა უნდა.

ალიოშა. (ბუსკოს, ჩემად). რატომ, უფრო ჰქვიანი ხალხის მართვა სჯობა.

ბუსკო. რა კაი ვინება, რა კაი ვინება, ა?

უხვატოვი. მომიხმნე, ალიოშა! ახლავე რომ დავსვა კარგ თანამდებობაზე?

ალიოშა. ხელს არ მაძლევს.

უხვატოვი. რატომ?

ალიოშა. კარგ თანამდებობაზე დასმა შეიძლება. მაგრამ... დიდხანს დაქვები, რო?.. ჩვენ ხომ როგორი გეგმები გვაქვს? უფრო მიუგდეთ — რა გუგუნის და ტრაალია მთელ ქვეყანაში! რამდენი ქარხანა და ელსადგური შენდება! რამხელა მეურნეობა ვითარდება. ასე რომ... წიგნიერი ხალხია საქირო, განათლებული. თქვენ შე თანამდებობაზე დამსვამთ, რამდენიმე წელიწადში კი მომადგება ასეთი განათლებული, ჰქვიანი, სათვლიანი ენა და მეტყვის: „აბა, მოუსე აქედან, უწიგნურო უხვატოვი!“ ჰოდა, რად მინდა, რომ ასეთი რამე მიტხრან? ისეც ის აქობებს... შე თვათონ... დრო მოვა, უწიგნურებს გაჯორავენ, რბილად რომ ვთქვათ...

უხვატოვი. მიდი, მიდი, ისწავლე. ბრძიყებს სწავლა გამოადგებათ.

ალიოშა. ოღონდ ეს ყველა ბრძიყს არ ესმის.

უხვატოვი. გაჯორავენო, ამბობ? თვითონვე მიხვები აქამდე? ეს რაო? გადაკრულად ნათქვამია?

ალიოშა. არა, გადაკრული სიტყვა არაა. დილაქტივისი კანონია.

უხვატოვი. უკვე გსწავლია რადაცეები. რა კანონია ასეთი?

სილანი. ე-ე-ე! ახლავე ავიხსნიო, საოლქო კომიტეტიდან ჩამოვიდა მოხსენებელი. მთელი ორი საა-

თი მისხნდა. ახლა შემძლია მე თვითონაც...

ბუსკო. სილანია ასეთი! სილანს შეუძლია ასე რომ, აოლად ვერ გაგვაოცებ.

სილანი. საქმე ის გახლავთ, მაშინადაც, დავუშვათ, ფედორ პავლოვიჩ, რომ შენ მარცხალი ხარ. და ვილადკამ დაგოხნა... ანდა, სიტყვაზე, აი, ჩვენ — ბუსკო და მე ვართ მარცხლები. შენ ჩვენ დაგოხნე, ჩვენინგან ბუჩქი გაიზარდა. შემდეგ თავთავი გამოვიდა. ვთქვათ, თავთავზე ნატურალურად ისევ მარცხლები ასხია. ჩვენგან კიდევ რა დარჩება? ფესვები, რომლებიც მიწაში ლტება და ჩალა, რომელიც მხოლოდ საქონელს თუ გამოადგება საფენად... ძროხებს, ცხვრებს ან ღორებს. და ნახვი, მოკლედ რომ ვთქვათ, აქ ესაა მთელი დღაღმეტრია...

უხვატოვი. კონტრავოლუციაა ეს თქვენი დღაღმეტრია! (მძლოლს) დღისათვის კი აი, ჩერჩერო. ბით რას დაგვაძლებ. ამით მიყავს სახლებში (დაცინებით). მარცხლები! თავთავები!

ალიოშა. არის მივიყვანს! (გაღის)
უხვატოვი. შენა კიდევ, სილან, ნუ ქუისკოლოფობ! არ დაგაიწყდეს, რომ შენს დღაღმეტრიაზე მუშაონ სათანადო ორგანოები, რომლებიც გაარკვევენ რა და როგორ. და თუთაუშსავით ნუ იმეორებ სხვის სიტყვებს.

ბუსკო. გახაგებია?
სილანი. რასაკერაველია გვიპაე მორჩა!
უხვატოვი. ერთ კვირაში კი...
ერთი ახუხარი ბუჩქი აქდება ფედორ პავლოვიჩს.
პირდაპირ სახეში არ უმიხუნებს! (ხელს უქნევს)
ერთ კვირაში კი...

თავხელი ბუჩქი ისევ აფრინდება. ცდილობს ცხვირზე დაადგეს. ცხვირზე ფედორ პავლოვიჩს უნდოდა მიეკუღრტა იგი. მაგრამ მარჯვე ბუჩქი გამოდგა. დი-კი-რითი!!! (ეს ბრძანებასავით გაისმა).

ვცოცხლობთ!!!
ბუსკო, ვცოცხლობთ?!
ბუსკო და სილანი გამოენიონენ ბუჩქს, ალყაში აქციოდნენ, მიზნს უგებდნენ, უსფრთღებოდნენ, «მარწყობი» ამწყვედევდნენ, შუბლით ეხლებოდნენ, გვარონანა კიდევ უზრავუნეს ერთმანეთს, მაგრამ ბოლოს შინც მიალწოეს გამარჯვებას. დაატყვევეს ბუჩქი და ფედორ პავლოვიჩს მიეკვარეს — ერთს ერთ ფრთაზე ეპირა ხელი. მეორეს — მეორეზე.

ბუსკო. აი, ახეც, ეს გვეოსს წიწილა, ესა სილანი. ქვეწარმავალი, ევა...
უხვატოვი (არგახანს უყურებს ბუჩქს, მუკშია იქცევის, შეუდგას ის მუქი სილანის სახესთან მიაკქვს).

უხვატოვი. რაა ეს?
სილანი. ბუჩქია. ბუჩქია რომ წერო არაა.) ბუჩქია! ღმერთმანი!

უხვატოვი. ბრავო! (მუქი მოაკქვს ბუსკოს სახესთან). რა შავს აქ?

ბუსკო. პატიოსან სიტყვას გუებნებით — ბუჩქია! აქვე ჩამიტანოს მიწამ, თუ ახე არაა.

უხვატოვი. ჭანჭიკებო! დაუტრელო ჭანჭიკებო! აქ ძალაა! ძალაუფლება! (გამძვინჯარბებიო ქუღერტს ბუჩქს). (უნუნებს). ბუჩქია, ამა? თვალთოაც კი არა ჩანს, მუქში თუ მოხვედება. ყველაფერი გაიკეთ?

ბუსკო და სილანი გახახვადევენ ერთმანეთს, გაიჭიმებიან, სმენაზე ღებებიან.

ბუსკო. ახლა, რასაკერაველია, ყველაფერი გახაგებია.

უხვატოვი. ეგრე, ეგრე, ბუჩქიერებო! უხვატოვი ამროს «აუხუგეს!» და ტყუილად მოწვება.

სილანი და ბუსკო ცდილობენ ერთმანეთს დაასწრონ — ანთებულ ასანთს აწედიან. უხვატოვი უცილებს, ბოლს უშვებს. გულზე იკრებს ხელებს და სიამოვნებით აყოლებს თვალს ბოლს. ბუსკო და სილანი დგანან ტახტთან და თავი ჩაუქინდრათ — ერთს მარჯვნივ, მეორეს მარცხნივ. გეგონებათ, საპატიო ყარაულში გამოქობულანო.

ბუსკო. გაიკე, სილან? იწვის...
სილანი. გავიკე, ვიწვიო? მა?

ორივე ერთდროულად მთელი სხეულით ისუნთქავს პავრს, სინჯროულად მძიმედ ამოიხენეშვევენ.

უხვატოვი. რა დაწამულად ცხენებხავით ფრუტუნებთ? ერთ კვირაში აქ იყავით ორიენი, იცოდეთ ახლა კი წაღით სახლებში! სამარცხლედ ფონდი ხართ, მარცხლები, თავთავები. მე თქვენ გიჩვენებთ დღაღმეტრიას.

ბუსკოსა და სილანს თითქოს ქარმა დაქტროლაო. რა დამეჩრენი არიან!
ცოტა ხანში უხვატოვი ფანჯრიდან გადაიხედავს და ნახსად ვაღასახებს რაღაცას. ქუჩიდან ბუსკო და სილანი ბანითა თა ჩინობით ამოვხმინებინა. მშვენიერი დღეტრია დარდის დაშვების წინ.

ე. ი. ლ. მ. ბ. ი.

ი ს ნ ე ვ ა შ ბ ო რ ი ს ა ბ ა ნ

ამბობენ, თითქოს, ადამიანები ყოველთვის ფიქრობდნენო. თითონ, თავისთ. თითქოს, ასეთია ადამიანის თვისებაო. მეც ასე მგონია: ფიქრი საქაროა.

«იუმორი ერთს სიმწიფისა და სიჭანხალის ნიშანიაო». — ვილადკ კვიანმა ბრძანა. თუ არ იფიქრე, ახეთ რამეს ვერ იტყვი.

«Мы всех зовем, чтобы в лоб, а не пятясь, критика дрянь косила. И это лучшее из доказательств нашей чистоты и силы».

«იფიქრა, დაწერა და ხელი მოაწერა: მაიაკოვსკი — «აკობრობა სიცლით ეთხოვება თავის წარსულს».

— ეს კარლ მარქსმა დაწერა. ბრძნულადაა ნათქვამი. ამაში ჩვენი პროგრესის ოპტიმიზმი.

როგორ არ გვახსოვდეს ვლადიმერ ლენინის სასარგებლოდ სასარგებლო რჩევა:

«Учиться у уроков истории, не прятаться от ответственности за них, не отмахиваться от них».

ვისადამია მიმართული ეს სიტყვები?

ჩვენადამია მიმართული! და ჩვენი შვილებისადამი და ჩვენი შვილშვილებისადამი!

თუ მოქალაქეები დაცინიან თავიანთ გუშინდელ მანიერებებს, უცემოდება და ნაკლოვანებებს, — გამოიჩინ, რომ იხინ ამ უცემოდებზე მაღლა დგანან, მორალურად ძლიერნი, სუფთანი არიან. ქება და აღილება იმ საზოგადოებას, რომელმაც თავის წევრებს იუმორის გრძნობა ჩაუნერგა.

«Человек проходит, как хозяин Необъятной Родины своей»...

და თუ ადამიანი თავის თავს სახლში მუღმივ მას-

მწიფადაა თვლის და არა მობნადარე, მდგმურად, დროებით მაცხოვრებლად ან შემთხვევით სტუმრად, იგი წუწუნავს თავის სახლზე, იგი გულგრილად ვერ ჩაუვლის ჩატეხილ ფანჯარას, იგი დღეობს, სამირაკლის და თვით სახურავისაც კი რაიმე ხარვეზს იგი გახსწრობს, შეიკეთებს, ამოავებს, რომ არ უშებრავდეს, ნესტი არ აღდგეს, გამოქოლი ქარა არ ქროდეს, არ აციებდეს, რომ წლის ნებისმიერ დროს სახლში მუდურად იცხოვრებოდეს.

თუ საბრძოლველად უფრადლებს ამხველებს ბზარებზე ან მისი ხატის სხვა ხარვეზებზე, არაა საქარო იმის მტყიცება, რომ ის კარგია და ჩვეინაია, ეს არც არავის ეეჭვება.

ამიტომ, ამით ფრთხილდები, შევგრიადლებთ ეპილოგში.

უხვატოვის ხედრი და ქაშვიტადომებთან მისი დამოუკიდებლობა იგი წლის შემდეგ ლოკატორად დასრულდა, იქნებ, ეკტა უფრო ვეტე ხნის შემდგომაც, ახლა ზუსტად კურს ვიხსენებ, ვეცე დიდი ხნის წინათ მოხდა. ვაქმა რომ თქვას, მთავარი ის კი არაა, რა როდის მოხდა, არამედ ის, რა და როგორ მოხდა იმ დამამაროლო მოვლენების შემდეგ.

მათ შორის ვერც მგზნებარე სიყვარულმა მოიცილა ფიხი და ვერც ურღვევმა შეგობრობამ. ფედორ პავლოვიჩი მწიფად ასახარე, პიტეიმოუყარე, იგი იყო და ამიტომ მისდამო ყოილოთარს განსაკუთრებულ დამოკიდებლობას მოითხოვდა; ძალადუღობის მოყარე, სასათია თავს თყარათა, როგორც იტყვიან, პაი-პუი და დღეების რაწყარტყე.

სამსახორებრი კიბიზე მათგან არაგინ ამოლოპილდა, თოთორ პაილოვიჩი კი, კიბის ქაიშეც ამომხნდა.

მისათობში არის სტელა, მომხიზლავი ქაი-პილიო, რომელიც ცდილობს ყოილოდარში გავსწროს პროკოპის. მის ურბრალდებს ახოგზრდა ქაი — გარაი, თრისთარში რაიოა დაბრძინდა და დამხიარე თამსხორა წარიდ წყარუნა ნამხბრიდებდა, შემწნებელი სტილა მიერა გარის და წიფმობურა.

სტელა, ვაიმე! რაღაც დამიხვრა, ნაყუნა: უწად იქცა.

გარი ი. გ. (ამწვიდებს) ნუ გეზინია, უფრო ადვილი ასარაფი იქნება, აბა, უფრი დამიგდე, ლქისი მინდა გაიძვდა.

სტელა, რას ამბობ! ძალიან საინტერესოა.

გარი ი. გ. ბეჭდე! (არბანბობს)

«Ночь я испытывал истому,
Когда вы являлись мне во сне,
Пыскался, выбежал из дому,
Линсазвном выл я при луне.
Ваши белокаморные руки,
вашу белокаменную грудь
буду целовать, испытывая муки,
жадно... вечною... когда-нибудь».

სტილა, არ გაოშებინ, არ დაბეჭდევენ.

გარი ი. გ. (განწყინდა). სტელა შენ ამ შემთხვევაში ჩხაიხარ. (განხარობს) არბანბობს.

«Эта ваша грудь и ваши руки
не дают покоя в жизни мне...
Знали б вы, что от любовной муки
я спору, как мотылек в огне».

არა, ასე სჯობია.

«Я не раз кончал с собой. Во сне».

სტელა. გარიკ! ეს ხომ ტუთლია ეს სოკილის-ტური რეალიზმი არაა. ეს რაღაც წარღწევაა ღმერთსა-ტურალისში.

გარი ი. გ. ეს ლირიაა. სიქსუალური ლირიაა, ჩემი სკოლაა. ფროიდის უიდიისა. მე გაუწივდივდივდივდი დაუფარავად ვხსნი სატრფილო ლირიის არსს, წინა-აღმდეგ ვარ პეტეტქისია, რომლითაც კლასიკოსებო ფრადდენენ თავიანთ პირმოთეობას.

სტელა. მართალია, ამ ლექსებს არ დაბეჭდვენ, მაგრამ მოდი, გაკოცო, რომ შენი შემოქმედებითი ნაპერწყალი არ ჩაქრეს.

კოცინა ერთმანეთს. აი, ასეთი შემოქმედებითი ნაპერწყლები იწვევენ დემოგრაფიულ აფეთქებებს.

გარი ი. გ. (სახბურღისაგან გველი მისდის). შეუძლიათ არ დამაბეჭდონ. მე ჩემი პონორარი უკვე მივაღე.

სტელა. (ისწორებს ვარცხნილობას) აფრიკლო! გარი ი. გ. სტელა! შენ თუ იცი, დღეს რა დღეა?

სტელა. დღეს? ხუთშაბათია.

გარი ი. გ. (ტრაგედულად). დღეს ამ კანტორაში ჩემი თვიური გამოსაცდელი დროის უკანასკნელი დღეა.

სტელა. (ესმის მისი მღვთმარტობის სირთულე). მღა-მღა-მღა...

გარი ი. გ. ნუ ისევ არარეგულირებულ გზაჯვარედინზე იდგარა. სადაც ხვალანდელი დღისიენ მიმავალი გზის მარეწმებელი არ დგას. მე კი მიწოდოა აქ მომეცადების თეზი.

სტელა. მაგრამ შენ, იშემა მკვს, რაღაც ილონე, მთელი ეს თვე ხომ არ თვემდა?

გარი ი. გ. რას ამბობ, მთელი ეს თვე ვცდილობდი აქ ყველა მოწვევობი. ვარველ რიგში შენ. შემდეგ დედა გორბანას. ნეთუ ურე მთავდწიე საწადელს!

სტელა. რადაცას მიაღწიე.

გარი ი. გ. (ფილოსოფიოსობს). თუ გესმის, სტილა, რაბომაა რთული რბთვის დღევანდელი მომენტა? უნემო იგავია, მაგრამ... საყოთარ თავზე შემოქმედება თქმა. დორს ათი ძმძუ აქვს, მაგრამ მან თერთმეტი გოქა დუარა, და ის მეთერთმეტე სწორად მე ვარ! და, აი, ყველა ათი გოქა ძმძუს სწოვს. მე კი არა იასოვარც. ვერც კი ამჩნევენ, რომ უძმძოდ დავარჩი, და დწავილით ვუვლი წრეს... მაგრამ არა უშავს! მე იმით მივწე-მოვწევე! რომელიმე უნდა მოწვევყოლო ძმძუს! და თუ ძმძუ პირში ჩაიიოიო, ვერაინ მოწვევებს მას! ვერაინ გმაგადებს გვერდზე, ვერაინი ყოველთვის ფხიზლად ექნები, ყოილოთვის მებსობობა რომ სადაც ახლო-მახლო მთიერთმეტი გოქა თაროს.

სტელა. ძალზე გონებაშავილურადაა ნათქვამ! შე მზად ვარ დაგეზმარო.

გარი ი. გ. მაშინ ბრძანება მზად იქნება! შიყვადი აღნიშნო ჩემი საქმიანი თვისებები და ორგანიზატორული ნებეიტება, რაც გამოსაცდელ დროში გამოვამეღავნე.

სტელა. დისციპლინიტირებული ხარ.

გარი ი. გ. ფაქიზი და ყურადღობიანი...

სტელა. ენკლავიციანია და შემსრულებელი...

გარი ი. გ. ენკლავიციანია ვფრორატეკითი სარგებლობს... მაგრამ ამით როგორ ვსარაგებლობ? უანჯაროდ...

სტელა. ვწუხვარ, რომ უპარაიო ხარ.

გარი ი. გ. არ მიკარებენ თორემ... მხოლოდ კოტრაზანებს იღებენ.

სტელა. ბუსკო მოაწერს ხელს ბრძანებას? შენ იმის თხოვე?

გარკი. ბიკლა გორბინას ვიხოვე. მან უნდა მისცეს ზუსტად დირექტორი, ხომ ხედავ. ავიაინებს სამუშაოზე. ეტყობა, ნის ძვირფას მითითებებს ასრულებს.

ტელეფონი რეკავს. სტელა ყურმილს იღებს. სტელა. მისაღებია. გამარჯობათ, ფედორ პავლოვჩი... არა, ჭერ არ მოსულა... არც ის მოსულა... შესაძლოა... კარგით, ფედორ პავლოვიჩ, გადავიცემ აუცილებლად... ახლავე ჩავიწერ და მაგიდაზე დავუდებ (დღეს ყურმილს). ემ, რა აბნეარი ვინმეა ეს უხვატოვი.

გარკი. ის პენსიონერი? რა ჩანდაბა უნდა? სტელა. ბინის ამბავი აქვს. (რადიაცას იწერს და ზუსტად კაბინეტში შედის)

გარკი. (თვალს აყოლებს). როგორ დახვეწა ეს ქალი ბუნებაში

ნატალია ნიკოლაევნა. (შემოდის). სალამი, სალამი ახალგაზრდავ მეთხარით, ვის მავმართო, ვინ დამეხმარება?

გარკი. რა საქმეზე ხართ მოსული, ბებო? ნატალია ნიკოლაევნა. პატარა საქმე მაქვს. წეროლმანი...

გარკი. (ნაღვლიანად). წეროლმანი? აბა, ჩემთან გქონათ საქმე, ბებია, წეროლმან საქმეებში აქ მე ვარ მთავარი.

ნატალია ნიკოლაევნა. წეროლმანების უფროსი ხართ, აბა? შეხალლო, შენთან მქონდეს საქმე. აი, ეს პატარა განცხადება დავწერე ბინის თაობაზე (ჩანთიდან იღებს ქაღალდს).

გარკი. (გაუკვირდება). ბინის თაობაზე? თქვენ აქ პირველად ხართ?

ნატალია ნიკოლაევნა. ასეა, პირველად ვარ.

გარკი. და რაში არ იღვივებ? ნატალია ნიკოლაევნა. არა ვმდგარვარ, გეთყუა.

გარკი. (თანაგრძნობით). ემ, ემ, ემ... რა გვიან მოხვედით! (იღიმება). თქვენ ოპტიმისტი ყოფილხართ, ბებო.

ნატალია ნიკოლაევნა. ყოველთვის ოპტიმისტი ვიყავი.

გარკი. რამდენი წლისა ხართ, ბებო? ნატალია ნიკოლაევნა. ხომ არ შეგუყვართლო?

გარკი. მზიარული ბებიო ხარ. იუმორის ზღვაში ცურავ. ბებია, თქვენი ასაკით მხოლოდ იმპროზოვინტერესდი, რომ... ღირს კი თქვენთვის ამ გაწამაწა საქმს დაწევა? ამისთვის სიმართლე თუ გინდა, ჭრ უნდა ვახალგაზრდავდელო. ბინის მიღება არც ისე ადვილია.

ნატალია ნიკოლაევნა. მე კი ბინის ჩაბარება მინდა.

გარკი. ჩაბარება? ნატალია ნიკოლაევნა. დიახ, ჩაბარება.

გარკი. იმ აზრით, რომ... მდგმურების აუჯანჯანდა?

ნატალია ნიკოლაევნა. სულიყო! ჩემს ქალიშვილთან მივემგზავრები. შვილიშვილებს გავზრდი. მოსკოვში მივდივარ, შოდა, ვიხოვლო, რომ ბინა ჩაბარონ.

გარკი. ბებული ძვირფასო ბებული! რომელი ზღაპრიდან გადმოფრინდით! მომეცით თქვენი ქაღალ-

დი და უველაფერს გვაფორმებ. ერთი თაბი გაქვთ? რწოლირებული?

ნატალია ნიკოლაევნა. ერთი მაქვს, იწო/ლირებული.

გარკი. და მარტო ცხოვრობთ? ნატალია ნიკოლაევნა. ახლა ჩარტო ეცხოვრობ. ჩემი ქალიშვილ მოსკოვშია.

გარკი. (შემოპულ სტელას). გესმის? ამ ბუბაკის შუღლია ბედნიერება მომიტანოს. ბუბაკო! წამაუვანეთ თქვენთან?

ნატალია ნიკოლაევნა. მოსკოვში? გარკი. არა, აქ. თქვენს გამგზავრებამდე მანდ ვიცხოვრებ. საუქნაოში, ანტრესოლებზე, სამზარეულოში. ფებს: ფენს ჭვემ, კართან დაგებული ხალიჩი ჭვემ.

ნატალია ნიკოლაევნა. ქმრობახაც ხომ არ ცხოვრობთ? მაგრამ საამისოდ მეტისმეტად ახალგაზრდო რომ ხარ?

გარკი. მარტოსტელა ვარ, ობოლი, ბიძისთან ვცხოვრობ.

ნატალია ნიკოლაევნა. და აღრიცხვაზე არა ხარ?

გარკი. არა ვარ.

ნატალია ნიკოლაევნა. არა, შენ ოპტიმისტი ხარ.

გარკი. მე ყოველთვის ოპტიმისტი ვიყავი.

სტელა. გარკი! ბინის მიღება ადვილი საქმე არაა. გარკი. ბებიო! ოღონდ, თქვენი წუ იჩქარეო! გვედარბეო. მომეცით თქვენი განცხადება. მე... შემიიარტეთ ერთ საათში, სამახვარში, ორ საათში. ხო? ნატალია ნიკოლაევნა. თუკი ასე მოხვ...

კარკი. (ვალს). ნატალია ნიკოლაევნა. მოგებახა ჭგავს (გახარებული ჰკიცნის სტელას).

სტელა. აფრიკელი! (ხელიდან უსხტება და ზუსტად კაბინეტში შევარდა).

შემოდის კუდასოვი

კუდასოვი. გამარჯობა, გარკი!

გარკი. დილა შვიდობისა, ამხანაგო კუდასოვ!

კუდასოვი. (ხელს ართმევს და უნიდან ყნოსავს გარკის). ვერაფრით ვერ გამიჩკევია... ამა... აგრეა აგრე... გასაგებია. დღეს სტელას სუნამო „კოსმოსი“ ანხია. სწორს ვამბობ?

გარკი. ცხენები წინიდან იყნოსებიან, ძალები უყნიდან.

კუდასოვი. ბებრე ხარ, ეს უზრდელობას ჭგავს. ხომ ასეა?

გარკი. არ ვიცი.

კუდასოვი. მე კი ვიცი. ბებრობ. ეხვეოლი? ხომ იყო აგრე?

გარკი. არა, როგორ შეიძლება? ეს-ესაა მო...

კუდასოვი. არ ვარგა ეს... უფროსების მოტუება გავიწილა?

(ჩიხება საბუღე მინჯანაში ჩადებულ ქაღალდში). ემანკეობა კოლონი არიან...

„Жалко вечером когда-нибудь...“

გნებდება? ანკესზე ეგება?

გარკი. რას ამბობთ, ამხანაგო კუდასოვ! მე სრულიად...

კუდასოვი. ეგება ანკესზე. ეგება. ოღონდ, მიწანსწრაფული იყავი...

ბუსკოს კაბინეტთან გახლავართ სტელა.
სტელა. გამარჯობათ, ამხანაგო კუდასოვ,
კუდასოვი. გაგიმარჯოთ, სტელიჩკა ბუსკო
აქა?

სტელა. არა, ჭერ არ მოსულა. ანტონ სტეპანო-
ვიჩი მითხოვებებს დებულობს.

კუდასოვი (იხედება ბუსკოს კაბინეტში). სწო-
რაა, ჭერ არაა. იგვიანებს, არადა, ხუალ ამოდ. ერთი
უსიამოვნოზე უსიამოვნო ამბავი ხდება... ჩვენს კან-
ტორას აუქმებენ..

გარიკი. როგორ თუ აუქმებენ? შერდა, გამოსა-
ცდელი ვადა? შერე მე სად ჩანდააში წავიდე?

სტელა. ჩვენ სად წავიდე?

კუდასოვი. თქვენა კიდე იყოცნავეთ და ეხვი-
თ ერთმანეთს. ეგრე ჰქენით (წასვლას ეპირება). გა-
ნაჭრქმით! კრახის კარიბჭესთან დგახართ. (გაღის).

გარიკი. რა სუნამო გასხია. „კოსმოსი“?

სტელა. ჰო, „კოსმოსი“. დაჯენსა?

გარიკი. გენიოსია! შერლოკ ჰოლმსი!

სტელა. ჰოდა, მიმფურთხებია მისი კრახისთვის.
არ დავიკარგებთ!

გარიკი. სუნი მაინც იგრძნობა და ნაბრძანებია
გავაგრძელოთ.

მხვევა სტელას, კონოს. სტელა უნდოდა ეწინაა-
ღმდეგება. და ბედი არ გინდა — შემოდის ბუსკო.

ბუსკო. ამა, ასეა საქმე! გარიკ ჩემო!

სტელა. (მოშორა გარიკი) გარიკ! ნუ შემოწუხებ
გულის ვიჩივლებ!

ბუსკო. ეგრეა საქმე, დისწულო, აქ შენ ვინა
ხარ?

გარიკი. (თავს დახრია). რა იყო?

ბუსკო. არა, მოთხარა! რა თანამდებობა გაქვს?
ვინა ხარ?

გარიკი. მამდინარე რუმონის ინჟინერა ვარ.

ბუსკო. შენა კიდე რას ათობ?

გარიკი. არაფერს არ ააყოლებ.

ბუსკო. პატიოსანო! ვითხარ! სიმართლი თქვი!
როგორ დაჯობო! მითხარ, ინჟინერო, სტეცალო-
ბიო შერ ვინა ხარ? თქვი, ჰო, ვინა ხარ?

გარიკი. (უხალსით). ზოგადად ვიხარ.

ბუსკო. უფრო ზუსტად? რომოთა სპეცია ხარ შე-
ნა? (გარიკი დუმს). ხელოვნური განაყოფიერების სპე-
ცია ხარ, ხომ ასეა?

გარიკი. ასე იყოს.

ბუსკო. როგორ თუ ასე იყოს. შენ ხელოვნუ-
რი განაყოფიერების სპეცია ხარ და მიმდინარე რუმონ-
ის ინჟინრის თანამდებობაზე მოსამბ? ან, იქნებ, შენ
მუშაობის თაბოშიაა ააქის? მე ვინა შენი დამლომნი
რააკომ მოაყავანი აქ? რისთვის?

გარიკი. სტიოთსთვის, რომ მოხსენებები და ან-
აარისებით მიწერა თქვენთვის. ბიცოლა გორპინამ გი-
ბრძანებო ჩემო ააჯანა.

ბუსკო. სწორია, ააანობიერბოთი ხარ, რაკომ
მიბრძანე! იმიტომ, რომ ბბორებს, იხერებს, დედა-
ლორებს მა გადაყოლოდი. ხელოვნური ერკიმალი.
ხელოვნური რაბი და ინჟინერი. კი გახდა! შენ მაინც
არ ივიწყებ შენს პროფესიას? აპარატს მირყენი? ჩემს
აპარატს რყენი?

გარიკი. მე ჭერ არავეთ არ ამირყენია.

ბუსკო. და ვერ გარყენი! ნიბას არ მოგქეში არ
გობანავია, ვერ გაიპარსავ! არ დაჯუშოვი!

სტელა. ანტონ სტეპანოვიჩ! თქვენ იმას ტუფი-

ლად... მას ისეთი არაფერია... არაფერი აქ არ მომ
ხდება.

ბუსკო. არ მომხდება, იმიტომ რომ ვერ მრანწ-
რითი მაგარი შეიძლებაა მომხდარიყო! (მე კიკინე გეყ-
ნობ! (გარიკს) ახალ პროკურორს ბინა გაუწუწუწებენ
გარიკი. ხვალ ვამთავრებთ.

ბუსკო. დაამთავრე!

გარიკი. ვამთავრებო!

ბუსკო. რას ვყრიხარ? ცვილსავეთ დაგარბილბ

მე შენა! გახსოვდეს ესა! ახლა წადი!

გარიკი თავის კაბინეტში გაღის.

მდა-მდა, სტელა... მასაც აცდუნებ?

სტელა. (კოეკტურადა). რას ამბობთ, ანტონ პეტ
როვიჩ! სინდისს გევიცებოთ, არაფერი უყოფილა. თქვენ
მე არ მენდობით?

ბუსკო. (ამობეწუნებს). კარგი, დაგვიტრებო. ამ
ერთხელად.

სტელა. ანტონ სტეპანოვიჩ! დარეკა ფედორ პა-
ვლოვიჩა, შემოვალა, თქვა... გუშინ მოვიდა, ძალიან
ბრახობდა და... ილანძლებოდა.

ბუსკო. ილანძლებოდა კიდეც?

სტელა. ისაო, „მე პაიკი არა ვარო!“ და დღე-
საც მოვა.

ბუსკო. შერე რა? მოვა და მოვიდეს. ახლა ის
ვინაა? არავინ არაა. პენსიონერია. ახლა საქმე არაფე-
რი აქვს, ჰოდა, მოვიდეს თუ მოვა. დრო იყო, მასთან
დადიოვდა, ახლა კი თვითონ იაროს სხვასთან. წა-
ლი კოკას უყოფივთ კი არ მოკანს.

სტელა. იმუქრებოდა ქალაქოში ვიჩივლებო.

ბუსკო. ვის ვიჩივლებო? მე ვინა? ისა? რაო,
იქ არ იცნობენ, თუ საუვედლორ სად მარტყენ? იქ
არ მარტყენ? თავისი აგარკისთვის არ აიკიდა? მათ
უნდათ. მათი საქმეა, მე კი არ მინდა მე საუვედლორ
არაფერშა მჭირდება. პენსია პერსონალური. თვითონ
ხომ მიილა? ჰოდა, მეც მოამცენ. (დაფიქრდება). არსა-
დაც არ წავა საჩივრებოდა, ჩვენ მას ალერსიანად
თავაზიანად, გულითადად... არაფერს არ ვიზამთ...
თვითონ როგორც იქცეოდა. მისი მეთოდით, კულტუ-
რულად... მას შენც კულტურულად მოგქეცი. დელი-
კატურად... (უნდოდა ბელი მეუთათუებინა სტელას-
თვის). ფოსტა არის?

სტელა. არის.

ბუსკო. მშობიანე (შედის თავის კაბინეტში).

სტელა. ძველი მუსუსი. ფოსტა უნდა...

თავისი თოხიდან გამოდის ცხვირჩამოშვებული გა-
რიკი.

გარიკი. კატაპულტირება ჩატარებულა...

სტელა. ჰოდა, რა იქნება ახლა?

გარიკი. წავალ, ამხანაგებს ვოხოვ დამეხმარონ.
ჩემი განათლების კაცმა ახლა ბედი კინოსტუდიის
არემარტყე უნდა ეძიოს... კულტურის სამინისტროს
განკარტყლებოში.

სტელა. იქ მეთერთმეტე გოკება არ არიან?

გარიკი. არიან. გადასატანია შიდასახეობრივი
ბრძოლა არსებობისთვის, სხვებზე ხმაშალა ვიკაყ-
ლებ. გუშინ სადგურში ერთ პოეტს გავეცანი, რეს-
ტორანშა, ვისხელით ერთხანს. პოეტი ისაა.

სტელა. ვინ პოეტი? ვამაცნობ? არა, არა, ნუ
ფიქრობი შენს მაგივრად მე ვოხოვ. (კოეკტობს). მე
ცი ისეთიანნი თხოვნა მებეზებება, რომ უარს ვერ
მეუბნებია.

გარიკი. მოლა რესტორან „თანამგზავში“. შე-

მოქმედებით საუბარს დღეს კი ჩაჯაბრებთ. იღონდ, საუბარისთვის საქირა გვეკონოდე...

ს ტ ე ლ ა. ტალანტი?
გ ა რ ი კ ი. ა. რა, კონიაკის ქვითარი, დაშპირდება დეიდას გამოკოხობი კრედიტი განვაღებთ.

ს ტ ე ლ ა. მოიცა აქნებ ჭერ უველაფერი დაკარგული არ იყოს...

ზ ა რ ი. ბუესო იძახებს სტელას.
გ ა რ ი კ ი. გესმის?

ს ტ ე ლ ა. მესმის. ემა... იდეა მომივიდა! მე ახლა უველა მასთან. შენ კი აქ დაგეყარაულებ. და როგორც კი ზარს გაიგონებ, მაშინვე შედი მის კაბინეტში.

გ ა რ ი კ ი. დიდი ხანია არ გინახავს ის ქაჩალი ეშპირ?

ს ტ ე ლ ა. ისევე ზარი რეკავს.

ს ტ ე ლ ა. გარიკ! შენთვის ვჭრუნავი როგორც კი ზარს გაიგონებ, ნუ დააყოვნებ, შემოდი. (შედის ბუესკოს კაბინეტში).

გ ა რ ი კ ი. ეგ კრივანგი, ეგა კრივანგი და უვექისი ეგვიტის ფარანი მსაყვედურობს, რომ ამიუვანა სამსახურში. შე ინდაურო, შენა მე კი... დამაცა, დამაცა... შენვე სილისთან პოემას გავჩარხავ, რომ...

შ ე რ დ ე ს. სილანი უშველებელი ჩემოდნით ხელში.
ს ი ლ ა ნ ი. გამარჯობა გარიკ!

გ ა რ ი კ ი. გამარჯობა, სილან დანილოვიჩი! სალიუტი კიდევ ერთხელ სალიუტი!

ს ი ლ ა ნ ი. რა გპირს?
გ ა რ ი კ ი. რა გპირს?

ს ი ლ ა ნ ი. რამემ გიბინა, თუ...
გ ა რ ი კ ი. დამრდნა, დამლევა და გადამაფურთხა.

ს ი ლ ა ნ ი. ვინ? ამა? (ბუესკოს კაბინეტისკენ გაიშვირა თითი.)
გ ა რ ი კ ი. ამა.
ს ი ლ ა ნ ი. ამა შეუღლია.

გ ა რ ი კ ი. თქვენც ფრთხილად იუავით. სილან დანილოვიჩი თანაც, რატომ დაატრევთ პირთამდე გამოტენილ პორტფელს? სახლშიც გვიწევთ მუშაობა?

ს ი ლ ა ნ ი. მე და პარფენონა შთელი ღამე ვისხედით. იურიდიულ დასაბუთებას ვებეძოდით.

გ ა რ ი კ ი. სად?
ს ი ლ ა ნ ი. აი, აქ. (პორტფელზე უთითებს). უველა კანონი და დებულება აქა. ინსტრუქციაც საფუძველი კი ვერ ვნახეთ.

გ ა რ ი კ ი. რა საფუძველი?
ს ი ლ ა ნ ი. ფედორ პავლოვიჩისთვის... იმიტომ, რომ შეუღლიათ მკითხონ: „რის საფუძველზე აკეთებთ ამა-სო?“

გ ა რ ი კ ი. სწორია, სილან დანილოვიჩ. ეს (ბუესკოს კაბინეტზე მიუთითა) მხოლოდ იმ შემთხვევაზე ელოდება, თქვენ რომ მოაწერთ ხელს რამეზე უსაფუძვლოდ. და მაშინ.

ს ი ლ ა ნ ი. ეგრა... ჩვენ ამ მცნებას ვიცნობთ. „გუშაგი ვალდებულია ფხიზლად. შტაკიედ დაიცვას თავისი საგუშაგი“. საგუშაგი სამსახურის წესდება მახსოვს.

ს ტ ე ლ ა. მავიღაზე ისმის მკეთრი ზარი, მსგავსი სიგნალისა „გვიშველით!“

გ ა რ ი კ ი. მე მემხიანა. (მიდის ბუესკოს კაბინეტისკენ).

ს ი ლ ა ნ ი. აი, ბუესკოს კაბინეტიც. სტელა ანტონ სტეპანოვიჩის მუხლზე მოკალათებულა და ხელს ნახად უსვამს გაუპარსვე ლოყაზე. ანტონ სტეპანოვიჩი სი-

რინებისგან თვალის ნაპეს. მისიველზე მაკოხმარე კატა გვეგონებათ. ამასთანავე სტელამ უსწავლესობა წაიკარა, ფეხით მიწვეა მავიღაზე დასამსახურებლად. სტელა და ვარიც დაუსიგნალა.

ს ტ ე ლ ა. თქვენ ნიდა, ღმერთმა იცის, რა მოხდება აქ... რაში შპირდება მე ისა? ეგ ხომ ჭერ ცინგლიანია?

და ამ დროს კაბინეტის ზღურბლზე გამოჩნდება გარიკი. გამოჩნდება და ტანს შემოკრავს.

გ ა რ ი კ ი. (აღტაცებით). ამა, ძმებო, გენიოსებო! ესაა საქმე მაშ, ესეა საქმე, არა ვარიც ჩემო!

ბ უ ს კ ო. (თავიდან დაბინა, მავრამ მალე გამოერეკვა). რა დამდგახარ მანდა? წული მომიტანე! ცუდად გაბდა ქალი!

გ ა რ ი კ ი. ცუდად გაბდა?
ს ტ ე ლ ა. (გაურკვევლად) არა, ანტონ სტეპანოვიჩი... (გუესხლტა ხელიდან და გასასველელსკენ წავიდა).

ს ტ ე ლ ა. (გაურკვევლად) არა, ანტონ სტეპანოვიჩი... (გუესხლტა ხელიდან და გასასველელსკენ წავიდა).

გ ა რ ი კ ი. გენიოსი ხარ, სტელა! (მიწამდე ქედს უხრის).

ს ტ ე ლ ა. ღრსების გრძობით ვალის კაბინეტთან ბუ ს კ ო. შენ არ იფიკრი... რომ...

გ ა რ ი კ ი. გამოდის, რომ ნელოვნური ზუდა, სელოვნური ერეკამალი, ხელოვნური ტახი მე ვარ?

ბ უ ს კ ო. მე ვულრიალდე და იგი გახევედა. გულს შემოეყარა.

გ ა რ ი კ ი. და თქვენს მუხლებზე აღმონდა? საწყალი რატომ უნდა უღრიალოთ ხალხს ასე? ბიცოლა გორპინამ რომ გაიგოს, აქ როგორ... უღრიალებთ თქვენს მღვიანს? საწყალი, გახევებული... თქვენს მუხლებზე! ეგრე იყო, ამა?

ბ უ ს კ ო. გარიკ! ნუ ხუმრობ!

გ ა რ ი კ ი. რა ხუმრობა, რისი ხუმრობა? აქ ნამწკრის სუნი დის.

ბ უ ს კ ო. და გორპინა არაფერ შუაშია.

გ ა რ ი კ ი. თვითონ უფრო ვიცი.

ბ უ ს კ ო. მოკეტე!

გ ა რ ი კ ი. ნუ უვრიო! მართალია, ეგ თქვენი ცოლია, მაგრამ, გინდა ასე თქვი, გინდა ისე. ჩემი საყვარელი ბიცოლაა.

ბ უ ს კ ო. გარიკ! გარჩევე ენას კბილი დააჭირო გემს!

გ ა რ ი კ ი. მაგრამ ბიცოლა გორპინამ, როცა აქ გადმოყავდი სამუშაოდ, სიტყვა ჩამოშარტვა, რომ აბსოლუტურად პატოსანია ვიქნებოდით. კრისტალურად, სამსახურში, მეც სიტყვა მივეცი.

ბ უ ს კ ო. სიტყვა მივეცი? შენ სიტყვა მივეცი? კარის ზღურბლზე გამოჩნდება ს ტ ე ლ ა.

ს ტ ე ლ ა. ანტონ სტეპანოვიჩი! თქვენთან ფედორ პავლოვიჩია. და, აი, კიდევ ბრძანება... ხელია მოსაწერი.

ბ უ ს კ ო. (გაბრაზებით). მე არა მცალია.

გ ა რ ი კ ი. ეგ ჭერ არ გათავისუფლებულია. (თვალი ჩაუჭრა სტელას და იგი გავიდა).

ბ უ ს კ ო. (თვალი გადაავლო ბრძანებას). ამა, სიტყვა მივეციო, ამბობ?

გ ა რ ი კ ი. სინდისს გეფიციებთ.

ბ უ ს კ ო. თუ იცი, რომ შენი გამოსაცდელი ვადა დღეს თავდება?

გ ა რ ი კ ი. ვიცი, აი, ბრძანება მუდმივ სამსახურში ჩარიცხვაზე.

ბუსკო. (ნიშნის მოკითხვით). შე კიდევ ხელს არ ვაწერ, აბა!

გარიკი. (მოფერებით). უნდა მოაწერო.

ბუსკო. არა, გეთუფა, შაბათით, მაგრამ არ შეიძლება, ერთი ამბავი ატყდება.

გარიკი. ბიძაჩემო! შე ხომ ობოლი ვარ!

ბუსკო. კი, ობოლა ხარ, მაგრამ... ქალებზე ყანაღობა.

გარიკი. ზედგამოკრილი ბიძაჩემი ვარ...

ბუსკო. (მკაცრად). არ მოვაწერ ხელს!

გარიკი. არ ვაძაღვებ... ოღონდ თქვენ ერთ წელიწადში პენსიაზე მოგიწევთ გასვლა... და თქვენ პერსონალური პენსიის მიღების იმედი გქონდათ. აქ კიდევ მორალურ უფოთი ხასიათის ასეთი შეფერხებებია გაქვთ. ისედაც ბევრსიხდენა იმედი იყო, ახლა კი მე თქვენი.

ბუსკო. (ღიბანს ფიქრად). შემდეგ ხელს აწერს ბრძანებას). დამარწმუნე, არაშადავ.

გარიკი. (შურტაცხუფილად). მაშ, ეგერა, აბა? (ხელს იღებს ბრძანებას). ასეთი ალერსი შე არ მქირდება.

ბუსკო. აიღე! ვიღერე არ გადამიფიქრებია...

გარიკი. არ ავიღებ! არაშადახს დანიშნა რად გინდათ?

ბუსკო. (შემბრვივებულურად). აი, რა ვაგობრა, გარიკ... შე და შენ შამაყალები ვართ და, თვითონ გესმის, რომ გვევალდება... გახსოვს, შენ, რასაკვირველია, გახსოვს, შენთან როგორ...

გარიკი. ესენინისა არ იყოს...

Вы помните, вы все, конечно, помните... (პარდაპირ ანტონ სტუპანოვიჩს მიმართავს), и это резко в лицо бросали мне...».

(ხელი მეზობელი თათხისაკენ). მე აუმხსიერი არა ვარ, მაგრამ... დღეს ბიკლა გორპანასანს ოცდაათი მანეთი უნდა ვიხსებო. როგორ შემოძლია მას თვალდებში შევხედო? ის ხომ ჩემი გამომხდევიაყვ მიხედვება, რაც...

ბუსკო. ოცდაათი მანეთი უნდა სობოვო?

გარიკი. ოცდაათი.

ბუსკო. შენ, რაო, ოცდაათის გარდა სხვა ციფრა არ იგი?

გარიკი. სხვა ციფრი, მაგრამ ოცდაათი მქირდება, ოღონდ, ის სხვა ციფრები უფრო დიდია.

ბუსკო. მექრთამე! ოცდახუთ მანეთს ვაძლევ! გუყოფა!

გარიკი. თუ გადახდას არ მომხოვო...

ბუსკო. შენ სესხად გინდობა, ვალად...

გარიკი. თუ სესხად ვაძლევ, ისევ ბიკოლას ვობოვო...

შემოდის უხვატოვი.

უხვატოვი. შენ როგორ იქცევი, ბუსკო? რაო, ჩემი მიღება არ გინდა? (მედიდურად. ქედმაღლურად უპირაქს თავი, ისე, როგორც უფროსს შეეფერება ქვეშევრდომების წინაშე, თითქოს, პენსიონერი არც იყო. ო, ინერტია დღეი ძალა).

ბუსკო. ძალიან მოუცლელი ვარ!

გარიკი. და ვადაუღებელი საქმე მაქვს. საიდუმლო და საჩირობო.

ბუსკო. ვაჩირდი მანდ! შენ არავინ გვალაპარაკება.

გარიკი. (ეშუქება). შე შემოძლია წავიდე.

ბუსკო. დაჩქე!!

გარიკი. თქვენ აქ ძველი საქმიები გაქვთ და,

ეტყობა, ვარგა ხანიც დაგვირდებათ... წყალ.

ბუსკო. დაჩქეო, შენ გუბუნებიას!

გარიკი. მაგრამ მე შეიძლება დაშავდარწუნს და დავიღებ... საღარო.

ბუსკო. კარგი, მო, ოცდაათი უხვატოვი!

სხვატოვი. (უხვატოვის). ფედორ პავლოვიჩ, აბა, ისევ იმ საქმეზე მოხვედო?

უხვატოვი. (საუვედური). ისევ იმ საქმეზე მოვედი, უკვე შესამედ მოვიდვარ. ჩანკლებო!

ბუსკო. გაბრაზება არ გინდა! დი-დი რამე, ზედმეტჭირ მოხვედო. აბა, რა უნდა გექნა? შენ ხომ პენსიაზე ხარ, პერსონალურზე. ბაზრობიდან მოღიხარ ასე ვთქვათ.

უხვატოვი. (შეუბით). დაახ. პენსიაზე ვარ. ახლა მხოლოდ ჩანჩრთიღობა შემჩრჩს, მებო არაფერი მინდა.

ბუსკო. მეც ამის თქმა მინდა — ჩანჩრთიღობას უნდა გაუფრთხილდე. წერილმანებზე არ უნდა ინერვიულო. გაივლი-გამოივლი, გაისვირინებ-გამოისვირინებ, გაიფრთხილები ხალხს... აბა, სიძეს ვერ შევეწყვეო, ამბობ?

უხვატოვი. თვასთვის იცხოვროს.

ბუსკო. სწორია! ბინაც გაშანსო, თორემ ამდენი ძიძაბო...

უხვატოვი. არა, ამაში კი უნდა დავუთმო. ცოლიც და ქალიშვილიც თავს დამხსნენ. ვიღერე ჭერ კიდევ არ დავიწვივართ და ზოგ-ზოგან ჩემი ბიჭები სხედან...

ბუსკო. არა ხარ მართალი, იცხოვროს თავისთვის, დამოუკიდებლად. აი, მაშინ კი დაგაფანებს. (გაბრაზებით) თორემ შეეჩვიენ სხვის ზურგზე ქდომას. (გარკის შეხედვად). ახლა უველა ასეთია..

გარიკი. აბა, შე თავისუფალი ვარ? შე დამოუკიდებლად ცხოვრება შემოძლია.

ბუსკო. დაჩქეო! (უხვატოვის) შენი აგარაკის საქმე როგორაა? ღირს?

უხვატოვი. ღირს აგარაკი...

ბუსკო. ეგერა, მაშ, გეხმარებოდნენ, გეხმარებოდნენ ამხენბაში, რამდენი დავაგდა მაინც? ძვირი?

უხვატოვი. ძვირი დამაქდა. ინფარქტი და...

ბუსკო. და სასტაკი საუვედური. ვარგა ძვირი დავაგდა, მართალია.

უხვატოვი. (საუვედური). ამაშიც მეხმარებოდნენ.

ბუსკო. ამაში შე არ გეხმარებოდი, შე არა... თუ გახსოვს, მე თვითონაც ბეწუზე ვეკიდე...

უხვატოვი. რაც მოხდა, მოხდა... ნუ გამახსენებ. ისა სკობია მითხრა, როგორაა მანდ საქმე?

ბუსკო. (თითქოს არ გაუგონიო). აგარაკზე ბენდროკ მოგდის?

უხვატოვი. კი, ცოტა დავრგებო. ქალაღი ზელ-მოწერიალია?

ბუსკო. კენკრა-ყოლოც მოგდის? უი, როგორ მიყვარს ყოლო!

უხვატოვი. მითხარი, ჭერ კიდევ არაა მოწერიალი?

ბუსკო. ცინცხალი, შაქრანი... რძინიც შეიძლება... მიყვარს! უმა! აა!..

უხვატოვი. თუ გიყვარს, შე შემოძლია... რამდენი გინდა?

გარიკი. (მოულოდნელად, ზურგს უქნიდან). ოცდაათი.

უხვატოვი. რა ოცდაათი?

გარიკი. თქვენ არა, ამას ვუბნებთ.

ბუსკო. ახლა? ახლა თან არა მაქვს.

გარიკი. ფედორ პავლოვიჩის ზურგს უკან დგას და მახუვ უთხოვს.

გარიკი. ჩაბე ვადმობრუნდეთ. გვენებათ, ამოიღეთ!

ბუსკო. აი, ტყაპ! ცეცხლი წაგვიდა? რა გერქვარება? (ჩაბეში იყოფს ხელს, ქრსა ამოაქვს და ჩუმად ითვლის ფულს.) მხოლოდ ათი მანეთი მქონია, ფედორ პავლოვიჩ, შენ თუ გაქვს, მასხსებ. ძალიან მჭირდება.

უხვატოვი. სიამოვნებით მოგცემდი, მაგრამ ჩაბეში არ ვივებ ხოლმე. ქალაქში გამოსვლას წინ ცოლი მიცარიელებს.

ბუსკო. მტკობდები, ნამდვილად. ესე იგი, მთელი ძალაუფლება ცოლმა ჩაგადო ხელში, არა? მამაკაცი კი უძალაუფებოდ მამაკაცი არაა. ცარიელთა ადგილია, მტეტი არაფერი. კიდევ დარწმუნდები, რომ აგრია.

გარიკი. აბსოლუტური კეშმარიტებაა. უნდა, მაგრამ არ შეუძლია.

ბუსკო. (უხვატოვს), შენ კიდევ ხომ შეგეძლო სადმე უკუა მოგვეწე? შე-გეძლო! მაგრამ არ მქენი! ამ ძველ ანაფრისმაქვს კალთში ჩაბტოვე. განა ეს დაწესებულებაა? ამას ხომ — უყოვლდევ ველოდები — ბულდოზერი მოადგება და ჩემიანად სადღაც მიამაყებს. ვინ ვარ აქ მე, რას წარმოვადგენ? ნებისმიერი ინსტრუქტორი ჩემი მეუფაა! ახლა კიდევ სათხოვნელად მოდიხარ, რა შემიძლია, რომ ამაზე მაშინ უნდა გეფიქრა! მაშინ, საუკუნეთა წაად!

უხვატოვი. აბა, თვითონვე დაფიქრდი: შენ ტალანტისა პატრონი ხარ უნდა მომეწე? შესახებ დავად რაღაც ხარ, ევლა ხარ. მარტო ბოუსტად თუ გამოდგებოდი, პირს რომ არ აღებდებ. არც პატრიცია გაქვია, არც კრძალვა და საქმეც არაფერი გაქვს.

ბუსკო. ჰოდა, ფედორ პავლოვიჩ, შენი საქმე კუდასოვს დავავალე. შედი მასთან, უკვლადერს გადაწევეს.

უხვატოვი. (ყურები დაექცობა) ბუსკო, შენ თუ მრგვალ ორბიტაზე უნდა მატრილო, შითხარა ბარემ და გათავად. ნუ აქანჭლებ საქმეს.

ბუსკო. (იციინის) რას ამბობ, ფედორ პავლოვიჩ! უხვატოვი ვაიძის.

გარიკი. თითქოს არ იცოდეთ, რომ თქვენს ხელმწიფრის გარეშე არაფერი გამოვა.

ბუსკო. მე კი ვიცი, მაგრამ მან არ იცის. არადა, მნიშვნელობა იმახა აქვს, რომ მანაც იცოდეს. შენიანებს უნდა იცნობდეს კაცი, უნდა წრიული ორბიტა კი თვითონ მან მოიგონა. ჩერ კიდევ პენსაში გასვლაზე მოავგნა.

ორივე სულმოუთქმელად იციინის. გარიკი უცებ ჩერდება. თითებს იფშენებს და ფულს შეახსენებს.

გარიკი. ანტონ სტეპანოვიჩ, სიცლიი სიცლიად მაგარიკ...

ბუსკო. (მოიღუშება ტრაგიკული კილოთი.) რისთვის?! (ერთი გობიდან ხუთმანეთიანს იღებს და ფუქვლის გარიკს, მაგრამ იგი თავის გადაქვეით უარობს. ხუთიანებს იღებს სხვა გობებიდანაც, ვიღრე ოცდაათამდე არ შეასრულა.) რისთვის?!

გარიკი. (შეასტებს გრძობით ართმევს „პონორასს“). შეცნიერებისთვის. ჩარიმაა. შენს ქვეშევრდომებზე ხმის აწევისთვის კონტრაბუსციას ვადებ. არ

შეიძლება სტელას ისე უუყირო, რომ გული წაუქაფეს. (გადის).

ბუსკო. კარგი, ჰო, ლუაფისტო! მე ამას, გავიხსენებ! კიდევ გაჩვენებ ვინცა ვარ და რა... (მხეშისხმის) მისალეო! ბუსკოს კაბინეტთან ~~გარეშე~~ გარეშე გარიკი, ალექსანდრე მაკედონელი გეგონებათ.

გარიკი. ექსპროპრიაციორებს ექსპროპრიაცია. არხობის ახდენენ მხსვილი კერძო საუკუთრების ნაციონალიზციას! ჩოხანები ცხვარს პარსავენ! არამართლმადიდებლები ხარკს უხდიან მართლმადიდებლებს! შენ გენიოსი ხარ, სტელა!

სტელა. მოგწონვარ? ძალიან?

გარიკი. (ლუციანის ხმით.) დღეს სადამოს რვა საათზე კოსმიურ... რესტორან „თანამგზავრში“ მოხდება რაქეტისა და რაქეტის მატარებლის შეპირაპირება. დაახლოვება ოცდასამსა და ნოღ-ნოღზე დემონსტრირებულნი იქნება გამოსვლა უწინადობის ვითარების ხომალდიდან.

იღება კუდასოვის კაბინეტის კარი.

კუდასოვი. (კარებში). სტელა! შემოდი! კუდასოვის კაბინეტი (ახლა ეს კაბინეტები გაიშვებს წრე-წრე, ფედორ პავლოვიჩი კი ბორბისში მოხტუნავე ციყვს მოგაგონებთ.) კაბინეტში, კუდასოვს გარდა, უხვატოვიცაა. შემოდი, სტელა.

სტელა. ვისმეწო.

კუდასოვი. სტელა! გუშინ ჩვენ ბუსკოსთან განვიხილეთ ფედორ პავლოვიჩის თხოვნა. სადაა ის ქაღალდი?

სტელა. სიღან დანილოვიჩს გადაეცია. ჩერ კიდევ გუშინ.

კუდასოვი. უოჩა! ეგ აკურატულზე აკურატული მუშაკი ვყუახს, ოქერატული. გმადლობთ, სტელა, გამოდის, რომ უკვლადერი რიგზე უყოფია, ფედორ პავლოვიჩი.

სტელა გავიდა.

უხვატოვი. შენის აზრით, უკვლადერი რიგზეა? კუდასოვი. არც მემეკება. ის უკვლადე პუნქტუალურია, ჩვენს შორის, კანონის კაცია, იურისტი, ასე ვთქვათ.

უხვატოვი. კარგი, რახან ასეა საქმე, შევალ მასთან.

კუდასოვი. რატომ? რისთვის უნდა შეხვიდეთ? იგი უკვლადერს გააქეთებს, გააფორმებს, შეათანხმებს, ხელს მოაწერს და, როგორც ძველ ნაცნობს, თვითონვე მოგიტანს სახლში. თქვენ კი ხანმელს ჩამოუდგამთ. იმას გადაეკარა უფერას. ჰოდა, თვითონ მოგიტანთ.

უხვატოვი. (არა სჯრბა.) თხოვრის დამფესტვენს?

კუდასოვი. (მსუბუქი საყვედურით.) ფედორ პავლოვიჩი თქვენთვის? უა, რა ცული აზრისა ხართ ჩვენზე. მშვიდად წადით სახლში, დასვენეთ, ტელევიზორი ჩართეთ, ანდა „ნედელია“ წაიკითხეთ. და ნუ იწუხებთ. სიღანი და თქვენთვის ის საქმე არ გააქეთოს? რას ამბობთ, რას, ფედორ პავლოვიჩ!

უხვატოვი. ბუსკომ კი თქვა, რომ ეს საქმე შენ უნდა გადაწევატო.

კუდასოვი. მერედა, მე სხვა რამე ვთქვა? მე და ის შეათანხმადო, მოვითაობირეთ, რვეომინდაცა გავციოთ. (სავარტელსა და ფედორ პავლოვიჩს ორგული შემოუტარა და მინც ვერ მოითმინა — ზურგიდან

შენსა. ხელები გაასახსნავ — ვერაფრის სენი ვერ
იკნა.)

უხევატოვი. კუდასოვ, იცოდე, შენი აშედი შაქს.
თორემ თქვენ აქ აქანგლები საქმეს.

კუდასოვი. კლდესავით მაგრად დავდგები.

უხევატოვი. შენ რომ ძებნის ამბავში იწვოდ, ხომ
გადაგარჩინე? გამოვიყვანე?

კუდასოვი. თქვენ მე გადამარჩინეთ, მე კი
თქვენ არ გაგეთით. ერთად ვიწვოდით. გამოდის, რომ
ბარი ბარსა ვართ! ყველანიც ნუ გამახსენებთ! ერთ
წელიწადში პენსია უნდა ვითხოვო.

უხევატოვი. აბა, იცოდე, კუდასოვი! კარგად
იუაი! (გაღრს).

კუდასოვი. კარგად იუაით! ყოველივე სიყე-
თეს ვისურვებთ! (მის ზურგს უკან კარი მოიხურა.)
მაინც რა ობერი ძალაა ეს ჩვეულებანი ვერაფრით ვერ
გარდამიქინა თავი. აბა, ეგ ვინა? არავინაა არაა!
არაააააააა სუნიც კი არ ახდის არაფრისა, უბრალოდ,
გუშინდელი დღეა, მაგრამ... მის წინ წელი გამართვა
არ შემძლია. თითქოს იგი რაღაც... ძალაფულების
ფიქრობდებოდა ასხივებსო. როცა თვალწინ არ მიდგას,
მზადა ვარ რაიმე სისაძაგდე, ობრობა გავუყუტო! მაგ-
რამ ახლოს დამიდგება თუ არა, — თითქოს ხახვის
თავიაო, — ცრემლი მადგება თვალზეშო... აი, რას
ნიშნავს წერხა, ინერცია, პირობითი რეფლექსი.
ამაზე პირველად კი არ ვაჭერ თავს. მოვა თუ არა,
მინდა მაშინვე დაუღერალო, შევეღრინო, ლომსვით
დაუფრგავინო, მაგიდაზე ხელი ვუბარბუნო, მაგრამ...
ვერ ვეხდავ... მორჩალებს ინერცია მოქმედებს...

წრიულ ორბიტაზე ჩანს სილასის კაბინეტი. მაგი-
დაზე წიგნებისგან, საქვალდებობისგან, ცნობარებისგან,
ინსტრუქციებისგან, დებულებებისგან, კოდექსებისგან,
ფანქრებისგან, თანამედროვე, რავეტა „მოწეა — ჰაერ-
ის“ მსგავსი ავტოფილმებისგან აღმართულია ფორ-
ტიფიკაციული ნაგებობა. წიგნების ერთი შეკრება კომ-
კურიან ტანსა ჰგავს — მასზე პრეს-ჰაბზე დგას. მეო-
რზე — თითქოსდა უსახელო გორაკზე ავტომატური
კალმისტრების სახეივო დანადგარი აღმართულია.
(მოკლედ რომ ვთქვათ, მხატვრის ამოცანა დასახული
აქვს. დანარჩენს მისი ფანტაზიაც ეყოფა). სილან და-
ნილოვინი მაგიდას უზრს — თითქოს ალუაში მოქცე-
ულია. ფხიზლადაა — ფანქარი პისტოლეტსავით უჭი-
რავს ხელში. შემოდის უხევატოვი.

უხევატოვი. გამარჯობა, სილანი
სილანი. ვაი ფედორ პავლოვიჩი ხარ! სალიუტი!
უხევატოვი. უა, შენია როგორია ფორტიფიკაციანი
ბარეკალები არ გამარჯობა!

სილანი. მართალია, ფედორ პავლოვიჩი, ბარეკა-
ლები გავმართე. მე სხვანაირად არც შემიძლია. ასეთი
ფორტიფიკაცია ჩემი უფანა — საბინაო პრობლემებია. იერი-
შის მოხავეჭრებლად აქ საჭიროა ხელთ ვაჭერას მთე-
ლი არხენალი. როგორც წესი, მოწინააღმდეგე ხომ
შეუპოვარი და დაუფლებელია და მან იცის, რისთვის-
საც იპრძვის. იგი იერიშზე უშინარად გადმოდის ეგრეთ...
უხევატოვი. ესე აგი, სანგარში ხარ ჩამდარა,
არა?

სილანი. თავს ვიყავ.

უხევატოვი. უფრო სწორად, აღუაშემორჩმემუ-
ლი ხარ.
სილანი, თუ ვინმე უკანონოდ რამეს გაბედავს, მე
იმახ...

უხევატოვი. აი, ვთქვით, მე რომ...
სილანი. შენ — რას?..

უხევატოვი. კანონიერად რომ?..
სილანი. აი, როგორი საქმეა, ფედორ პავლოვიჩი!
შე დედა მთელი საღამო პარფუმერიაში...
ვიჩქი, ყველა ინსტრუქცია გადავქექე. კანონიერ სა-
ფუძველს ვეძებოთ.

უხევატოვი. ჰოდა, რაო, მოძებნე?
სილანი. (ამოიხეაკშებს, ხელები გაქინია) არაა
გათვალისწინებული.

უხევატოვი. ეს წერილობით კანონებში არაა
გათვალისწინებული...

სილანი. ე-ჰე, ფედორ პავლოვიჩი! აბა, დაუწე-
რელი კანონები... ახლა ძველი დრო აღარაა, სახალხო
კონტროლი მოიკონეს. ადრე ეს არ იყო (ამოიხეხეშა.)

უხევატოვი. ყური დამიგდე, სილან. შენ წაიკ-
თზე მაინც ის ჩენა ვანცხადებ? ვაივ, რაც მინდა?
სილანი. გაუგებარი რაა მინდა? ორი ბინა გინდა.
უხევატოვი. სწორია. ორ-ორი ოთახი. მაგრამ მე
ხომ საამაგიროდ ვაპარბ...

სილანი. ერთ ბინას.

უხევატოვი. ესეც სწორია. მაგრამ — ხუთოთა-
ხიანის! ეს ხომ თქვეთვის ხელსაყრელია. სახელმწი-
ფოსთვისაა ხელსაყრელი.

სილანი. სახელმწიფოზე ვზრუნავთ, მაშ? მაგრამ
რა ხეირია ეს? ორი ბინა მიგაქვს და ერთს აბარებ.

უხევატოვი. არა, შენ თუ არჩევ, რომელი უფ-
რო მეტია — ოთხი თუ ხუთი!

სილანი. ვარჩევ, ორი ერთზე მეტია.

უხევატოვი. შენა, რა, გგონია, რომ თავი ორი
ყურია?

სილანი. ვერ ვხედავ სარკებლობას.

უხევატოვი. (როგორც პატარა ბიჭს). მომისმი-
ნე... მაგალითად, ასეთი გაცვლა რომ გავაკეთოთ: მე
გაძლევ შენ ხუთ მანეთს, შენ მე — ოთხს. მოგებულ
დარჩები თუ არა?

სილანი. არა, არა, ვიტყვი, რომ ქრთამს ვიღებ.
თანაც, საქმე სახალხო კონტროლამდე თუ მივა,
მტრისას...

უხევატოვი. მაგრამ მე შენ ხომ ქრთამს არ გაძ-
ლევ!

სილანი. მე ორი ბინის თაობაზე ვამბობ.

უხევატოვი. სილანი! შენ რა თავს იღებ! მე
ბუსუსოსანაც ვიყავი და კუდასოვთანაც, თანახმა არი-
ს და შენთან გამომგზავნის.

სილანი. მეც იმითანი ვაგგზავნი.

უხევატოვი. ვი-ისანა?

სილანი. მათთან.

უხევატოვი. (მკაფიოდ გაჩქევით.) მათ... თქვენს
რომ... შენ...

სილანი. (აწვევტინებს.) იმათ თქვენს? თქვენს,
მაგრამ ხელი არ მოაწერეს! სიტუვას საქმეში ვერ
ჩააქვებ, ზეპარ სიტუვას იურიდიული ძალა არა აქვს.
იურიდიული ძალა მხოლოდ ხელმოწერას აქვს!

უხევატოვი. (ირონიულად) ესეც იურიისტი მყავს!
აბა, არ არის გათვალისწინებული, ხომ?

სილანი. (ხელებს ასავსავებს.) არაა გათვალის-
წინებული.

უხევატოვი. აი, თორმე ვინა ყოფილხარ შენა...
(შეწავს საუვედროთ). ანუ გადამიხადეთ, ხომ! შენ და-
ფიქრებულთყავი, ვაგხსენებოდა მაინც... ხელგის შე-
ყვედ უნდოდათ შენი დასა, მე კი კაცად გაქციე. შენა

კარგი ახე გადამხადე სამაგიერო? ეჰ, შე ქალაღის ვეფხვო, შენა!
სიღანაი. შენა, ფედლორ, მოეშვი ამ ჩინურ ოი- ნებს.

უხვატოვი. (გააფებთ). თქვენ უველანი ვასე- რელი ხარო აქედან!

თქვენ უველანი აჰ... (სიტყვებს ვერ პოულობს, გაღიოს). ისევ კუდასოვის კაბიხეტი, შემოვარდება უხ- ვატოვი.

უხვატოვი. თქვენა, რა? მასხრად მივდებო? პა- ტარა ბიქი მნახეთ? ჩამბაზი გინდათ გამოიყვანოთ? კუ დასოვი. ვისა? მე?

უხვატოვი. იმ ჩორკომ, ვირისთავმა, ხედავთ, „საფუძელი“ ვერ ნახა თურმე.

კუ დასოვი. ვერ ნახა? სიღან დანილოვიჩმა ვერ ნახა?

უხვატოვი. უჰ, შე ვირისთავო! ეგეტ იურახტი ნახეთი (დაცინვით). იურახტი აღმოჩინეთი ამოთა- რეთ!

კუ დასოვი. ჩვენ არ ამოგვითხრია. ეგ თქვენი აღმოჩენაა, ფედლორ პავლოვიჩ.

უხვატოვი. და შენ არაფერ შუაში ხარ? შენ არაფერი წელილი მივიღღვის?

კუ დასოვი. (დაფრთხა). მე არა... არაფერი, მე ფედლორ პავლოვიჩ... ეგ შე კი არა, ბუსკომ, ანტონ სტე- პანოვიჩმა... მე კი (თავს იაფუყლებს.) მე რა ვაკაე- თე? თქვენ მას... ის ჩვენ...

უხვატოვი. ამა! აგი თქვენთანა?! ხაშიზუხუყე- ბო, ამხანაგებო! მე იმას ვაჩვენებ!

კუ დასოვი. სწორია. თქვენ იმას, ფედლორ პავ- ლოვიჩ... თამამად შეგაძლიათ... თამამად...!

უხვატოვი გაღიოს. (მღეროს.)

«Торедор, смелее в бой! Торедор! Торедор!»
ბუსკოს კაბინეტი. შემოვარდება გამჟინვარებული უხვატოვი.

უხვატოვი. ეჰ, შე არამხადე, შენა! აი, როგორ გადამხადე სიყეთი შენ? მე? სინდხი არა ვაქვს? ბუსკო. ხელებს ნუ იწევე. მე კაბინეტში, ბუზაბო არა მყავს.

უხვატოვი. როგორ მიხედავ შენა, როგორ? ბუსკო. და ნუ ბაკუნებ. აქ თავლა კი არაა!

უხვატოვი. ხედავთ, კაცო! თუ გესმით, როგორ მელაპარაკებთ! ეშმაკი ქაობიდან ამოვაკოივ.

ბუსკო. ადრე გაბურჭვენილი, ჩანჭველიანი ვიყა- ვი, ახლა კი ქაჩალი ვარ.

უხვატოვი. შევივრდომე. ჩაგაცვი, დავახურე, თანამდებობა მოგეცი, შენ ზომ მეფიციხობდი, რომ... რამდენ ხანს იყავი ღვთის კალთა გადაფარებულსა- ვით...

ბუსკო. გადავიხსენი ის ფარდა.

უხვატოვი. რამდენ წელიწადს მღოყავდი...

ბუსკო. (თითქოს სადგისით უჩხვლიტესო). მომ- ბერვდა! ცმარა! ნუ იხსენებ! აწი აღარ გლოკავ! შე- ეჩვი, არა? შენ ეს გამოვინებდა, ა-რა! მო-რა!ა ვა- თავდა. (გარხენა.) ბუზი ვახსოვს! ბუზი მანუხებსო! დაიჭირეთო! შენ არ დაგვავადე! ბუზი დაიჭირეთო! ქარიულაიხე რომ გეთქვა ან კაჯაზე, კიდე ჰო, ანდა, კაბუზე ან კურდღელზე. მაგარა ბუზო?

უხვატოვი. ბრჭყალები გამოჩინე! კბილებს მიღრქილებს! ძაღლიც ხშირად გაავების გამო კი არა.

სიმაღლის გამო იკნინება. მე შეჩვენებ, რომ შენს სიმაღლის გამო მიღრენ, რას იტყვი?
ბუსკო. რა? არ მოგწონს? შენ კი როგორ აქ ცუდობ? ასე არ იტყვიო! ა-ხე იტყვიო! ხალხი კი ითმენდა. რამდენ ხანს ჰქელე ფეხით? მე ვაფრთხილდებ (კრემლმორტელე) ბუზს ვიჭერდი ეჰ, ხედეა, ხედე- კა!..

უხვატოვი. ხედეა კი არა, ფედლორ პავლოვიჩი ვარ.

ბუსკო. ეგეოები არ იყოს. ხედეა ხარ! გონს მოდი შენ ფედლორ პავლოვიჩი უყვე აღარა ხარ. ისევ ის ხედეა ხარ! დროა გაიგო! ახა, რა გაუვირებ? რას უვირებარ? ვის წინაშე დგახარ, რომ ღრიალებ? იმათ წინაშე? (ღარბახსიკენ ვაიშვერს ხელს). თითქოს შენ დიდი ვინმე, წითელი კოჭი იყო, მე კი ვიციანდარა. შენა გავნია, ისინი ზარებენ? ვიცნობენ? კი, გიც- ნობენ, როგორც გაფუქვნილ, გალოპარულ ვახახს. ჰკითხე. ერთი, იმათ რანაირი კარგეცა ხარ, ახა, მიდი, ჰკითხე! რა? გეზინია? იმათ, ჩემო ძმო, დიდი ხანია გაიგეს, რა ზეთიოცა ხარ, მეც დიდი ხანია ვაიგავ. და ისინი აქ იმითომ კი არ მოსულან, რომ შენი ცქერით დამტ- ქბარებუნენ. ამა! შენ იმათ ისე ამოუხვედი უელში, ზომ ხედავ, კიბლემპორილებსავით ეღრუბებთ სახე- დარწმუნებულნი ვარ, უხარაჰო, როცა უფერებენ, რა დღეშიც ვაგადებ. ო-ო, იმათ მე ვიცნობ! როგორ უყ- ვართ შენისთანა „უოფილებზე“ ლაზანდარობა, კმა- ილებს კრეჭა! ანეგაღლებს იგონებენ. რა ხალხია, რომ იცილენ! ამთ შერაღლია ხელფასი არ მოუმტო, მაგ- რამ იმათი უბ დან „უოფილი“ კი არ უნდა გამოიღო. ჰოდა, გირჩევე: ჩუმად იყავ, ნუ ხმაურობ, ჩუ-მად! პენსია ზომ მიიღე, ჰოდა, მაღლობა თქვი. პენსიაზე მეც ჩაუბდა ეჭიდებდი. ვაიგე? კუდს ნუ აიციენებ! ჩვენ — მე და შენ — ერთი ჭურჭლის ნამსხვრევები ვართ. დღეშენილ ს. შევიდა მაგ თავში? ამიტომ ხმა- ურის ატეხვა, ბღავალი არ არის მიწანშეწონილი. სწო- რედ რომ პირიკოთ.

უხვატოვი. აი, ეს კოკორი როდის გაიშალა. მე კი შენ სულელად გთვლიდი.

ბუსკო. ტუთილად მთვლიდი. არ მფასებდი!

უხვატოვი. დაფასებ. ა-რა? მე თქვენ ჭერ კიდეც... რას რას და თქვენს გამწარებას ჭერ კიდეც შევძლებ.

ბუსკო. გული არ გამიხეთქო! ნუ აფრთხობ ნათლედდას. იმას მეტი უნახავს.

უხვატოვი. სამაგიერო გადამხადეთ! სიყეთ ს წილ ეს მომაგოთ! ა-რა თქვენ მე დაგიკიბებთ ადვი- რზე! ისეთ სასჭელს მოგიხჩი, რომ მთელი სიყუდილი გეუოს! სიყუდილამდე გულს გვიკიდება, როგორც იარა, ან კეთრი რამე. ისეთ ეკვიპტურ სასჭელს დაგადებ ისე ვაქამებ... დამაჰა, მე იმას ახლავე მოგიტან! (გასულებს წინ.) დამიხახსოვრებ მე შენა! (გაღიოს.)

ბუსკო. (მისაღების ქარს ატებს, ღრიალებს). არ მიიღოთ! არავინ არ მიიღოთ მით უმეტეს, იგო! მხო- ლოდ ჩემს გვაშე ვადმოივლის!

გარიკი. მაგარა თუა...

ბუსკო. არავინ შემოუშვავთ მხოლოდ ჩემს გვაშე თუ გადმოვლენ! (სტელას) და შენსაზე! (იჯახუნებს კარს.)

ქარის გასაღები გაწკაპუნდა

გარიკი. შექსიმაღისტი! მხოლოდ ჩემს გვაშე ვადმოივლიან და (სტელას) შენსაზე.

მისაღებში შემოდის ნატალია ნიკოლაევნა

სტალიანი ნაკოლაი ევენა. რა სჭირს იმას? ფედორ პავლოვის? რადაცნარად... ვერაფერს ხედავს, თითქმის, სადაც, ღრუბლებშიაო...

გარბიკი. სწორად შემაჩნეთ, ბებოკო. აგრეთა, ადამიანი შეურყვეველ პარობებში აღმოჩნდა. მოგებხე-ნებთა, თავის დროზე იგი მადლა ფრინავდა. ქალაქის მასშტაბით. თქვენ სწორად შენიშნეთ — ღრუბლებს მადლა ფრინავდა. მეტად — ორბობაზე იყო. ასე ვთქვათ, იუმოსმა... და უცებ... გადმოვარდა ზომალ-დიდან. ჩქარა სვლის დროს. სახელმწიფო ზომალდი-დან გადმოეშვა. და არხად არაფერი დასაურდენია არ დახვდრია. ფანტასტიკა? არა. რეალობა. იგი უწყო-ნადლობას მდგომარეობაში აღმოჩნდა. წონა დაქარგა. არადა, წონა კა მქონდა. ტვირთია ვერც!

ნატალია ნაკოლაი ევენა. იუმოსი მე მას მძიმე იყო. მართალია. ტუვანზე მძიმე.

სტელამ სახებულმანქანისი მავლა ვადასწია. შე-ფდის კარის პირდაპირ დადგა. მანქანა მოსინჯა, ისე სწრაფად ჩამოხტედა, თითქმის ტუვიამტრქვევის ჯერი დაეყარაო. რეკავს ტელეფონი.

სტელა. (ფურცელს იღებს). გისმენთ. დიას, დიას. ის არ ვახავთ. რა ვადავცე? კეთილი. როდის? კარგი, შევედებე მოვებნო. არხად არ გამგზავრებულა. კარგი. ვადავცემ. (ღებს ფურცელს. აღებს ბუსკოს კა-ბინეტში) ანტონ სტეპანოვიჩი ეს-ესა დარეკა ალექსი-ალექსევიჩმა, იგი თქვენთან მოვა.

ბუსკო. რომელი ალექსი ალექსევიჩია?
სტელა. ქალაქის მთავარი არქიტექტორი. ითხო-ვა, რომ ღქვენ ავდილზე იყოთ.

ბუსკო. კაბინეტის ზღურბლზე გამოჩნდებია.
ბუსკო. (ნატალია ნიკოლაევას). გერ დერეფანში დაიყადეთ. (სტელას) არ არის-თქო, ვერ უთხარა?
ნატალია ნიკოლაევანა ვადის.

სტელა. როგორც უკველთვის, ასეთ შემთხვევებ-ში, ეუთხარა, მებრამ ალექსი ალექსევიჩმა მიბრძანა მომეძებნეთ.

ბუსკო. აი, რა გიფხრა. მე ახლაც არა ვარ. არ შემოძლია არ ვიქნები! დაე, კუდასოვი შეხვდეს. სადაა ის? (გარბის.) დაუძახე!

გარბი. ვადის.
ალექსი ალექსევიჩი რომ მოვა, უთხარი, გამოიძა-სის-თქო, აა, იქ... იქ...

გარბის ცნობისწადილი არ ასვენებს. დერეფანში მდგომ ქალღღმში შეხვეველ ბუსკოს ფემოტებელი კარადია მთლად კიდრსვეს აჩივებს, სიამოვნებით უფერებს როგორ ირყევა. თან ამას აეუთებს, თან შეფის ლაპარაკს აეურადებს.

სტელა. სად გამოვიძახებს?
ბუსკო. სადა და იმ... სამმარტოვლოში.

სტელა. რომელი?
ბუსკო. აი, იმ... რა მქვია? რა არის ეს? დაკითხვა? სამმარტოვლოში და მორჩა, სასწრაფოდ გამო-მიძახეს! (შედრს თავის კაბინეტში.)

გარბიკი. (გამოაღებს კუდასოვის კარს), თქვენ შეეი გეპიბითი სასწრაფოდ.

გამოჩნდებია კუდასოვი, ბუსკოსკენ მიიჭარის და კარადან მხარს გაუკრავს. კარდა შეიჩევა და შეეკრა გადმოეწარცხა. ნამსხვრევები ატლარუნდა.

გარბიკი. ეგ ეშმაკია არა. თუ იყოთ, ვინ გაეწომა-ღეკი!

კუდასოვი. ვინ კა არა, რა. გარბიკი. არა! ვინ! ბიუსტა! კუდასოვი. მე არ გადმოვიგადავს შექვეყნებშია კიკავეთ.

გარბიკი. თქვენ მხოლოდ ეს არ გადმოვადეთ, დაამსხვრათ კადეც! ეგ კიდე გერ ჩამოწერილი არაა! კაბინეტდან გამოვა ბუსკო.

ბუსკო. რა გრაალია აქა?

გარბიკი. აა...
კუდასოვი. (ასწრებს) გარბიკმა ბიუსტი დაამტ-კრა.

გარბიკი. ამხანავო კუდასოვი...

ბუსკო. კარგო, პო. ვადახეთ აქედან ეს ნამსხვ-რევეა, კარადზე შემოაწევეთ. როცა სპარო იქნე-ბა, გეურვევით, ახლა კი... კუდასოვი! მოვა ალექსი ალექსევიჩი — ქალაქის მთავარი არქიტექტორი. რა? თუ ვახსოვს, ეგ ვინ იყო?

კუდასოვი. როგორ არ მახსოვს? მძლოლი იყო. გაიხარდა.

ბუსკო. პოდა, ჩემს მავერად დაეღაპარაკე. მე კა სამმარტოვლოში ვარ გამოძახებული. სასწრაფოდ, თა-ნაც, არც შემოძლია ემ... უფილი მძლოლია და იმის ქაქანს უნდა ვუბნინო...

კუდასოვი. სწორიცა ხარ, ეს მისთვის შეტის-მეტა პატია იქნებოდა.

ბუსკო. მოვარი. მვდავარ. (კაბინეტში შედის და იქტებია).

კუდასოვი. (ზურგს იფხანს). სტელა სილანი აქა?

სტელა. აქა.

კუდასოვი. დაუძახე!

სტელა ვადის და მალე ბრუნდება სილანთან ერთად.

სილანი. ვის ვჭირდები?

კუდასოვი. აა, რას ვეტყვი, სილან, სახასუბს-მებელო დავალება უნდა მოგცე. ბუსკომ დაგავალა ალექსი ალექსევიჩის დახვდე და ელაპარაკო. მის მავერად. ის უნდა შეეცალო.

სილანი. რაზე უნდა ელაპარაკო?

კუდასოვი. იმაზე, რაზეც ალექსი ალექსევიჩი ისურვებს.

სილანი. რა უნდა უთხარა?

კუდასოვი. ნურც პოს ეტყეო, ნურც არას, ნურც შეუერჩები და ნურც დაქთანხმები. ხან ეყერი დაუ-კარი, ხან, — წერალმანხმები. — შეედავე. ოღონდ, ფრთხილად, ხოლო სადაც არ გეყოლიანება, რა უნა-სუბო, კათხვა გაუმოვრე. დაე, თვითონ ილაპარაკოს. პო, თვითონ ილაპარაკოს, შენ კი შეპირდი, რომ ეველფერს აცნობებ, ინფორმაციას გაუყეთებ. მთელი ცხოვრება გასწავლი, შენა კიდე...

სილანი. დიას, მე ამას კი ჩაქვდი.

კუდასოვი. ჩაქვდი? აა, იქნები დღევრტელი, შეუცვლელი, მე კი... მე... სასწრაფო საქმე მაქვს... (სწრაფად ვადის).

სილანი. ბრძენი ეშმაკია. ობობასავითაა.

შემოდის ალექსი ალექსევიჩი.

ალექსევიჩი ალექსევიჩისი. გამარჯობათ! (უჯლას ხელი ჩამოართო. სილანის ხელი სხვაზე სტა მეტხანს ეჭირა. მებრამ ვერ გაიხსენა იგი.) რა დაწესებულია ესა? რა? ქალაქის საბინაო სამ-მარტოვლოს გამოიხარალია, აენდიქსია?

გარკიკ. თქვენ არ ფიქრობთ, რომ ჩვენთვის შეუძლებელია ჩვენი დაწესებულებისთვის ასენდიქსის დამახინჯება?

ალექსეი ალექსევიჩი. თქვენი კანტორის ხელმძღვანელი ვინაა?

გარკიკ. აი, ეს სცელის.

ალექსეი ალექსევიჩი. მოადგილე?

გარკიკ. არა, შემცველუა, ერზაცია, ბუსკოს ცკლის.

ალექსეი ალექსევიჩი. ის ჭრავს პენსიაზე არაა?

გარკიკ. ჭრავსობით მოაფრობს. პენსიაზე გასვლა რა ინჩარება?

ალექსეი ალექსევიჩი. გეტყობათ, რომ თქვენ უმიზნეო იმას სვარძელს?

გარკიკ. შე ჩემსაში გამაჩრინ, ნეტა.

ალექსეი ალექსევიჩი. ასე რომ, თქვენს კანტორას ვაღებთ.

სილანი. როგორ თუ იღებთ? რატომ?

სტელა. როგორ თუ იღებთ?

გარკიკ. ვაღებთო? როგორ თუ იღებთ?

ალექსეი ალექსევიჩი. როგორ და უბრალოდ. კედლებს მაქანებით დავანგრევთ. ნანგრევებს ბულდოზერით გავიტანთ, ადგილს მოვასუფთავებთ დოღნავ მაღლა საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატ „ახალ სამუაროს“ ავაშენებთ. გენერალურა ვებმთ, ასეა გადაწყვეტილი.

სილანი. ასეთი შვიდრი შენობა, საუყუნოდ აშენებდნენ და უცებ...

ალექსეი ალექსევიჩი. წარსულას ძებნა არ ვარგოდა. და ისტორიული პირები აქ არ უყოფილან. არც მახუბა, არც გრიშკა ოტრეპიევი, არც პეტრე მეთე.

სილანი. ჩვენა?

გარკიკ. ჩვენა? ჩვენ საით გვიშვებთ?

ალექსეი ალექსევიჩი. სპეციალობით იმეშვებთ.

გარკიკ. როგორ? ისევ? მე რომ სპეციალობა მაქვს არა მაქვს სპეციალობა, არა!

ალექსეი ალექსევიჩი. მაშინ მოდი ჩვენთან მშენებლობაზე, ბულდოზერით ან სხვა მანქანით მუშაობა ისწავლეთ, კედლები დაანგრეთ დედაბუდიანა...

სილანი. მე ეს უკვე ვცადე, მაგრამ რატომღაც კარგად... ვერ გავიგე, თქვენ ამბახენით.

ალექსეი ალექსევიჩი. რა არის აქ გაუგებარა.

სილანი. (უკან იხევის). დი-ბი-ბი-ბი. გაუგებარა არაფერია. უკველაფერი... შე, რასაკვირველია, მოგახსენებთ, ინფორმაცია გაგკეთებთ. ბუსკოს ვაცნობებ. ალექსეი ალექსევიჩი. გადავიყო მას. რომ ქალაქკომის ბიუროსთვის მიემზადოს. ნახვამდის (გაღი).

სილანი აცილებს ალექსეი ალექსევიჩის.

სტელა. შემო! წაიღინე!

შემოდინ ნატალია ნიკოლაევსა.

გარკიკ. ძვირფასო ბებიო! ორი-სამი დღე მოიცადეთ. ჩემი ბედნიერება თქვენს ხელთაა. ჩაწერას გავაფორმებ. დამიცადეთ, ნუ ჩქარობთ. ჩემი კანტორა რომ გააუქმონ ხომ დაიღუპე თქვენ ჩემი უპანასკნელი შანსი ხარ... ნუ იჩქარებთ.

ნატალია ნიკოლაევსა. შეილოშვილები შელოდებთან. უნდა ვიჩქარო.

გარკიკ. მაინც რა ობერაა ეს მეოცე საუკუნე? ამ სიჩქარეში მე ღობას ძარსა, უჭეროდ შეიძლება დამტოვოთ. ზვალ მოვალ თქვენთან. მანქანაზე მყოფულ სვიამფრინავით მოვფრინდები!

ნატალია ნიკოლაევსა. აი, შენ კი აჩქარება არ შეეფერის, თორემ ამ სიჩქარე-სიჩქარეში სადმე თავი შეიძლება წაგო.

გარკიკ. ემ, მე ახლა ბინა უფრო მჭირდება, ვიდრე ეს თავი!

ხმაურით, კარის ჭახუნით შემოვარდნა თმაბურ-მგნელი, ანეჩილი, სიჩქარედ მომართული უხვატოვი. ეტყობა, იგი შეურაცხყოფილია. ახლა უკველ-ფრისთვის, მკვლელობისთვისაც კი მზალაა.

უხვატოვი. სადაა იგი? სადაა ის არამზადა? მე იმას ახლა... შემოშვით! (უდილობა იერიშით აიღოს ს-მავრე, ანუ მისწო-მისწოთ გარკოც და სტელა, რომლებიც შეფრს კაბინეტში შესასვლელ კარს გუშავობენ). შემოშვით მასთან! შემოშვით-მეთქი, გუგუნებით!

გარკიკ და სტელა. არ შეიძლება. მიღება შეწყვეტილია ნაბრძანები გვაქვს არავინ შეუშვით! მოქალაქე! მოქალაქე! სახალხო რაშენილებს დაუშაბები ნაბრძანები გვაქვს არავინ შეუშვით!

უხვატოვი. ვინა? მე არ უნდა შემოშვით? მე? ედა არამზადა ეგა? თე იმას... ლმერთა, როგორ მითრია ედა საქვე? (აქვიონდა) არა, როცა ძალაუფლება მე მცურა ხელთ, ეგენი ხომ ისეთი ერთგული, მორჩილი, შეხსრულიბული ქვეშევრდომები იყვნენ... მე ხომ მათი ლმერთა ვუყავი! ჩემი შეხედვისაც უწინოდით მათი ლმერთა ვიყავი! ეგენი ხომ მე გამოუყვანე ცხოვრებაში მე შევქმენი ახლა კი... (ტრის).

გარკიკ. (თითქმის ბიბლიადან კითხულობს.)

„და შექმნა ლმერთან კაცი სხედ თვისად და ხატად ლმერთა შექმნა იგი, მამაკაცად და დედაკაცად ქმნა იგინი. და აუბრთა ლმერთან მტკუფლმანი: აღორძინდით და განჩრავდით. და დაბსეთ ქუეყანაი და ეუფლნით მას. და მოაფრობდით თევზთა ზღვისთა და მფრანცელთა ცისთა, და უყოველთა პირეტკუთა, და უყოველთა ქვეყანასა და უყოველთა ქვეწარმავლთა, მავალთა ქვეყანას ზედა... და იხილნა ლმერთან უყოველნი, რაოდენნი ქმნნა, და... (ა), კეთლ ფრიდ და იო მწუხრბი და იქმნა განთად დღე მეექვსე.“

უხვატოვი. ცინგლიანი ხარ! გოგი!

გარკიკ. მაგრამ უკვე არა მეთერთმეტე... „ძალზე კარგი“ იყო — ვიდრე ლმერთა პენსიაზე არ გავაღ. მაგრამ როგორც კი პენსიონერი გახდა და თავის მსგავსს შეხვდა... ზიზღისგან გულის რევა დაიწყო. მისსავე მსგავს უმაღურ არსებას შეხვდა.

უხვატოვი. (იხეე შეტევაზე გადავლა). მომეცით იგი ზელში! შემოშვით მასთან! შემა-შვით! მე უნდა შევიდე, უნდა...

მაგრამ გარკიკ და სტელა, როგორც ერთგულმა გუშავებმა, უხვატოვი ვააქვეს დერეფნისკენ, საიდანაც უყოველივს ხელავენ სილანი და კუდასკოვი.

ნატალია ნიკოლაევსა. არადა, მან ზუსტად თქვა: თავის მსგავსს შეხვდა...

უხვატოვი. შენ კი, უნდა... (სუნთქვა ეკრება) ცხვირს ნუ ჰყოფ ხვების საქმეში...!

კ უ და ს ო ვ ი. ნუ ბრავებობ, ფედორ პავლოვიჩ, ნუ ხამობი ძველი დრო აღარა.

უ ხ ბ ა ტ ო ვ ი. ესე იგი, შენც ხმას იღებ მუნისხვე-
ლომ დემონი ხარ შენა! უწმინდური ძალა! დემონები
ხართ ყველანი დემონები ხართ!

გ ა რ ი ე ი. ყველაფერი ლოგიკურია. ღმერთი რომ
შექმნა, ადამიანი იძულებული იყო დემონიც შეექმნა.
სხვაგვარად ღმერთის იდეა უკველგვარ აზრს კარგავს.
(გარეთ უშვებს ყველას). უბოვო ღმერთი მოასვენოთ.
პარტო დასტოვოთ.

ყველანი აუღელვებლად, გულგრილად იშლებიან,
მხოლოდ ნატალია ნიკოლაევნა, თითქოს უბედურების
გრძნობსო, ჩერდება კარებში, უხეტატომბე თავი ისე
იგრძნო, როგორც ქრტიცინმა ზაფანგში. ჭერ ერთ კარს
მიაწვდა, მერე — მეორეს. უცებ ძველი კანცელარუ-
ლი კარადიდ (კარადაზე საარქივოდ გადაწყობილი „სა-
ქმებები“ აწვია) ჩაკეტულ კარს შეამჩნევს.

უ ხ ბ ა ტ ო ვ ი. არა არა არა! მაინც მოვალწევ შე-
ნამდე. მაინც ჩაგიგდებ ხელში სათადარიგო კართან
როგორი ბარკიდა აღუშარბავს! არა! ანცობ! მე შენ
გიტარებ უოფას! ბარკიადებისაკენ! (დაკეტილი აწევა
კარადის და გვერდზე გასწევს. ამას ძალის უკიდურესი
სი დაძაბეთ აკეთებს. კარზე ამჩნევს ბრინჯაოს თავი-
ან ლომს, რომელსაც პირით რგოლი უჭირავს. გამძე-
ნვარებით ჩამოსწევს რგოლს, კარს თავისკენ ეჭაჩება,
მაგრამ ვერ აღებს. ერთხელაც სცადა და ფედორ პავ-
ლოვიჩის ბელს შერჩა ლომის ხახიდან კბილებიანად
მომძვრალი რგოლი. უცებ გულზე იჭერს ბელს და ვე-
ლური სიყვდილისწინა ზმულით უსულოდ ეცემა კა-
რის წინ.)

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. ზაღნოსი გვიშვე-
ლეთი ზაღნო, სადა ხართ!
მის ყვირილზე გამოვარდება ამ დაწესებულების ყვე-
ლა თანამშრომელი.

სასწრაფო დახმარებაში დარეკეთ! დაუოვენებლივ!
უნდა გადავარჩინოთ! ცუდადაა კაცი!

სილანი ახლოს მივიდა, ფედორ პავლოვიჩს დააკე-
რდა, მისი ხელი ხელში დაიჭირა.

ს ი ლ ა ნ ი. ამიოხრა და დასკვნა. არა ახლა ის
უყვე კარგადაა...

კ უ და ს ო ვ ი. ჩვენთან, ეტუოზა, დამწვრის სუნი
დგას... თან კომისიაცა გვუავს!

მეზობელ ოთახში სტელა სასწრაფო დახმარებას
იძახებს.

ს ტ ე ლ ა. სასწრაფო! სასწრაფო! დაუოვენებლივ
მოდით! ადამიანი მოკვდა! ვინა და მომსვლელი! იჩქა-
რეთ!

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. მას ხელში უჭი-
რავს წიგნაკი...

კ უ და ს ო ვ ი. შეხედეთ, ეგვიპტური სასჯელი,
აღმათ, ესაა.

ნ ა ტ ა ლ ი ა ნ ი კ ო ლ ა ე ვ ნ ა. (ჩხრება, კაპიტო-
ვის ხელიდან იღებს წითელ ტუბის წიგნაკს, კითხუ-
ლობს). „რამდენიმე საჭირობოროტო საკითხებზე დეტალ-
კავშირის თაობაზე. ძილის წინ ჰკითხეთ...“
„რა გვაკეთე მე დღეს?“ (თავს მალა სწევს.) ღმერ-
თო ჩემო! ეს ხომ ჩემი ქმრის წიგნაკია! არადა, რამ-
დენი წელიწადი ვძებნე... რამდენი წელი ვძებნდი ეს
ხომ ქმრის ანდერძია! მისი უკანასკნელი სიტყვა...
(განაგრძობს კითხვას). ძილის წინ ჰკითხე შენს თავს:
„რა გვაკეთე მე დღეს?“ შეაქამე საქმეთა შენთა შე-
დეგები. იქნებ, სხვისი ფტვი ვადათელე, ვინმეს აწუე-
ნინე? იქნებ, ვინმე გაღანმლე? დასაქე? სამსახურიდან
დაიბოხსო? მსკაური დაადე? ვის? რისთვის? სამარ-
თლიანად, თუ? როგორ შეტრიალდება ეს შენთვის,
ხვალინდელი ადამიანებისათვის? ერთი წლის შემდეგ?
ათი წლის შემდეგ ანდა, ოცი წლის შემდეგ? ამის გა-
ხსენება სირცხვლით არ დაგწავს? შენი თავის წი-
ნაშე. შენი შვილების წინაშე, და შენი შვილიშვილ-
ბის წინაშე არ შეგრცხვება? რა გააკეთე დღეს შენ?
ზე დარგე? თვია დათეზე? ვინმეს მოეფერე? წაახლა-
სე? თანამდებობაზე დანიშნე? ადამიანებზე ძალაუფ-
ლება ჩააბარე? ვის? ღარსულუს, თუ? სამართლიანად,
თუ? როგორ შეტრიალდება ეს შენთვის, ხვალინდელს:
ადამიანებისათვის? ერთი წლის შემდეგ? ათი წლის
ოცი წლის შემდეგ, ამის მოგონება სირცხვილს არ მო-
გვარი? არ შეგრცხვება შენი თავის წინაშე, შვილ-
ბის წინაშე. და შვილიშვილების წინაშე, ცხოვრების
შედევების შექამებისას მონანიება ხომ არ მოგიხდ-
ბა? ძილის წინ თვად ჰკითხე შენს თავს: „რა გვაკე-
თე მე დღეს?“ (ძილის რამასთან და ნათელი, ალერ-
სიანი თვალეებით იყურება ღარბაზში, ცდილობს თვა-
ლებში ჩაებდოს ყველა მკაურებელს.)

საღლაკ კი მიმცხრალი ექო იმეორებს: „თვად
ჰკითხე შენს თავს!“

ფ შ რ და ე შეება

თარგმნა

ჯუმაბარ თითმარინა.